

ÓBUDAI EGYETEM

**Keleti Károly Gazdasági Kar
Gazdaság- és Társadalomtudományi Intézet**

SZAKDOLGOZAT

**ÓE-KGK
2017**

Hallgató neve:
Hallgató törzskönyvi száma:

Katona Dóra

[REDACTED]

SZAKDOLGOZAT FELADATLAP

Hallgató neve: Katona Dóra

Törzskönyvi száma: [REDACTED]

Neptun kódja: [REDACTED]

Tagozat: Nappali

Szak: Műszaki menedzser

Gazdasági modul: Projektmenedzser-mérnöki üzletkötő

Műszaki modul: Irányítási rendszerek

A dolgozat címe: Torrentezési szokások és hatásai a fiatalok körében

A dolgozat címe angolul: Torrenting habits and effects among young generations

Feladat:

1. Mutassa be a torrentezés technológiáját!
2. Mutassa be a fájl megosztás jogi kérdéseit, különös tekintettel a letöltés legális/illegális voltára! Vizsgálja meg a szabályozást a kiadók oldaláról is!
3. Végezzen kutatást a torrentezési szokásokról!
4. Kutatási eredményei alapján, tegyen javaslatot az illegális fájl megosztás visszaszorítására!

Intézményi konzulens neve: Fehér-Polgár Pál

Külső konzulens neve, beosztása:

Munkahelye:

A kiadott téma elévülési határideje: 1 év

Beadási határidő: 2017. december 15.

A záróvizsga tárgyai: Komplex gazdasági ismeretek, Projektmenedzsment és marketingkommunikáció, Technológiaelmélet és korszerű döntés előkészítő eszközök

A szakdolgozat nem titkos.

Kiadva: Budapest, 2016. október 31.

P. H.

Intézetigazgató

A dolgozatot beadásra alkalmasnak találom:

Intézményi konzulens

HALLGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott Katona Dóra (Neptunkód: [REDACTED]) hallgató kijelentem, hogy a szakdolgozat saját munkám eredménye, a felhasznált szakirodalmat és eszközöket azonosíthatóan közöltem. Az elkészült szakdolgozatban található eredményeket az egyetem és a feladatot kiíró intézmény saját céljára térítés nélkül felhasználhatja, a titkosításra vonatkozó esetleges megkötések mellett.

Budapest, 2017.12.11.

hallgató aláírása

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	1
2.	A TORRENTEZÉS TECHNOLÓGIÁJA	3
2.1.	A technológiáról.....	3
2.2.	A torrentezés kialakulása	5
3.	A FÁJL MEGOSZTÁS JOGI KÉRÉDSEI, SZABÁLYOZÁS A KIADÓK RÉSZÉRŐL	8
3.1.	A fájl megosztás jogi kérdései	8
3.2	Szabályozás a kiadók oldaláról.....	13
4.	SAJÁT KUTATÁS ELEMZÉSE A TORRENTEZÉSI SZOKÁSOKRÓL	20
5.	JAVASLAT AZ ILLEGÁLIS FÁJLMEGOSZTÁS VISSZASZORÍTÁSÁRA....	31
6.	ÖSSZEFOGLALÁS	40
	IRODALOMJEGYZÉK	I
	TARTALMI KIVONAT.....	IV
	SUMMARY	IV

ÁBRAJEGYZÉK

1. Ábra: P2p és szerver alapú hálózatok Forrás: Mileff Péter- P2P hálózatok jegyzet 2.oldal	3
2. ábra: Fájlcseré jogi helyzete (Forrás: Index.hu, 2014)	10
3. ábra: Stúdiók piaci részesedései (forrás:Jacob Klein, 2016)	19
4. ábra: Torrentezés kezdete egyénenként (Forrás: Saját adat)	21
5. ábra: Letöltések forrásai (Forrás: Saját adat)	22
6. ábra: Letöltési kategóriák (Forrás: Saját adat)	23
7. ábra: Torrentezés legalitása (Forrás: Saját adat)	24
8. ábra: Születési évek megoszlása (Forrás: Saját adat)	30
9. ábra: Netflix havidíjai (Forrás: Netflix.hu)	32

1. BEVEZETÉS

Szakedolgozatom fő témája a torrentezés, mint technológia és a torrentezési szokások megfigyelése a fiatalok körében. A téma keresésekor azért is tetszett meg ez az opció, ugyanis Magyarországon nagyon nagy mennyiségben jellemző az illegális letöltés. Az erre irányuló statisztikák alapján az országunk a világ országai között eléggé kimagasló eredményt ért el, és ez még izgalmasabbá tette a kutatást, hogy ezzel foglalkozzak egy félévet.

A dolgozat első részében tanulmányozom a torrentezés technológiáját és történetét. Hogyan alakult ki milyen főbb változásokon ment keresztül és milyen iramban fejlődött. A kutatást egészen a torrentezés létrejöttétől kezdtem. Mikor alakult ki és milyen olyan okok voltak, amik idáig vezettek, hogy erre szükség van és igénylik az emberek. Mivel technológiáról beszélünk így elengedhetetlen megnézni hogyan is fejlődött. A mai világban minden rendkívül gyorsan fejlődik, változik. Ahhoz hogy piacépítő technológia maradjon elengedhetetlen a folyamatos fejlesztés és a fejlesztések iránti vizsgálódás.

A következő résznek a fő témája, hogy a torrentezés legálisan hogyan állja meg a helyét a világban. Milyen törvények vonatkoznak rá. Így hát utána néztem a jogi oldalnak. Erre vonatkozóan a kutatásomban is kitértem, hogy az emberek mennyire vannak tisztában azzal, hogy ez a technológia legális vagy illegális. A válasz meglepő módon eléggé megosztó volt. A több szavazatot az illegális opció kapta. Továbbá ebben a fejezetben még kitérnék arra, hogy a gyártók miként vélekednek a torrentezésről. Esetleg van-e valami olyan módszerük, amellyel próbálják visszaszorítani az illegális letöltéseket. Itt még arra is kitérek, hogy a kiadók milyen szabályozásokat vetnek be az illegális tartalmak megosztása kapcsán.

A harmadik részben a kutatásom eredményeit szeretném megvizsgálni, elemezni, statisztikai próbákkal megfejteni és átláthatóbbá tenni. A kutatásom több részből tevődik össze. Az első részt két szelektáló kérdéssel kezdtem, hogy aki nem tudja, miről van, szó ne kelljen végigmennie az egész kérdőíven. Ezután torrentezési szokásokról faggattam a kitöltőket. Részletesebben arról, hogy mióta, melyik gyakran, honnan és miket töltenek le stb. Illetve még fontosnak tartottam azt a kérdést is feltenni, hogy milyen eszközökre szoktak letölteni. Itt számos meglepő eredmény is született, melyet majd részletesen kifejtek az erről szóló fejezetben. Végül a kitöltőket kellett azonosítani. Természetesen anonim módon történt. Fő szempontnak a lakhelyet és a születési évet választottam. Arra vagyok kíváncsi ezzel, hogy a generációk fejlődésével, egyes generációk milyen mértékben használják, milyen korban kezdték el használni és milyen mértékben, mennyi tartalmat töltenek le.

Az utolsó részben egy olyan lehetőség iránt kutakodtam, hogy ha lehetőség lenne az illegális letöltést legálissá tenni nyitottak lennének-e rá. itt meglepő módon a válaszadók nagy része ebben partner lenne. Ezt egy havidíjhoz kötve gondoltam bevezetni, hogy ha havonta egy kisebb összeget befizetnek, akkor bizonyos kategóriákra, vagy kiadókra esetleg más szempontok alapján, akkor azokhoz a tartalmakhoz legálisan juthatnának hozzá. Még részletesen kifejtettem azokat a ma már működő tartalom szolgáltatókat, melyek hasonló havidíjas elven működnek. Az egyetlen különbség, hogy a jelenleg ilyen szolgáltatók csak bizonyos kategóriákat osztanak meg, olyan lehetőség még nincsen, amely felöleli a jelenleg működő torrent oldalak tartalmát. Egy lehetőség kifejlesztése talán opció lenne az illegális letöltés visszaszorítására.

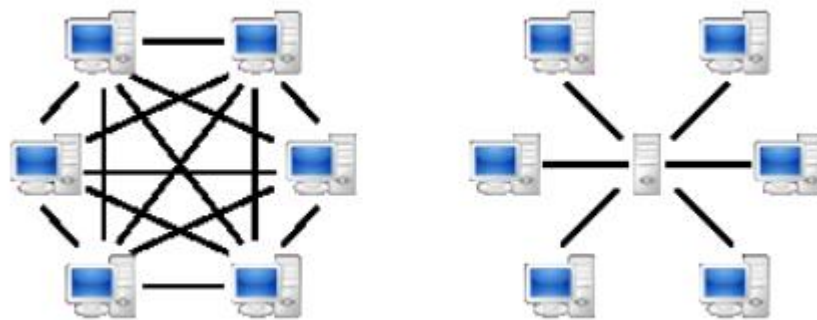
Végül pedig egy összegzéssel zárom le a dolgozatomat, melyben összehasonlítom a kiadók viszonyát a torrentezésről és a kutatás alapján kialakult eredményeket. Arra fókuszálva, hogy milyen mértékben használják az y és a z generáció tagjai. Mekkora a különbség aközött, hogy mikor kezdték el használni a torrentezést. Egy picit kitérve arra, hogy a jövőben milyen változások lennének szükségesek ahhoz, hogy a illegális fájlok letöltése megszűnjön, vagy legalább visszaszoruljon.

2. A TORRENTEZÉS TECHNOLOGIÁJA

2.1. A technológiáról

Első körben néhány fogalmat szeretnék tisztázni. Hiszen maga a torrentezés az csak a technológia felhasználása. Ha a torrentezés kialakulását szeretnék megérteni, akkor elengedhetetlen, hogy tisztában legyünk a technológiával.

A peer to peer technológia elég korán, már az internet megalakulásával együtt fejlődött ki. Gyors fejlődéséhez hozzájárult a sávszélesség növekedése és a tömörítési algoritmusok segítségével létrejövő fájlcserélő alkalmazások. A torrentezés a peer to peer technológia alkalmazása, felhasználása. Ez egy egyenrangú végpontok közötti kapcsolatra épül. Mely azt jelenti, hogy a kívánt tartalmat vagy tartalmakat a felhasználó nem egy szerverre tölti fel és onnan fogja letölteni a többi felhasználó, hanem közvetlenül érik el egymás adattárjaikat és onnan tölti le a keresett fájlokat. Ehhez viszont elengedhetetlen egy speciális szoftver vagy akár szoftverek telepítése az adott eszközre. Így tudunk tartalmakat letölteni, de így működik például az érdekes televíziózás, és az internetes telefonálás is.

1. Ábra: P2p és szerver alapú hálózatok Forrás: Mileff Péter- P2P hálózatok jegyzet 2. oldal

A fenti ábrán látható a különbség a szervez alapú hálózatról és a peer to peer hálózatról. Az első képen a peer to peer hálózat felépítése látható. Mint ahogyan az ábrán is jól látszik nincsen egy központi szerver, amely tartalmazza az információkat, hanem minden egyes eszközön megtalálható az információ, amelyet minden számítástechnikai eszközről elérhető. Így az eszközök egymással közvetlenül állnak kapcsolatban. A második ábrán

láthatjuk a szerver alapú hálózat felépítését. Itt az eszközök egy központi szerverről érik el az információkat, az eszközök nincsenek egymással közvetlenül kapcsolatban, csak a szerveren keresztül közvetve (Wikipedia, 2016).

A peer to peer hálózatokat több féle módon lehet csoportosítani. Az egyik ilyen mód a felhasználási célja, ez alatt olyan dolgokat értünk, mint például a fájlmegosztás, fórumok, videók stream-elése illetve a telefonálás. Csoportosíthatjuk őket aszerint is hogy tiszta vagy nem tiszta peer to peer hálózatokat használunk. A tiszta p2p hálózat például a fájlmegosztás. A nem tiszta p2p alapú hálózatokat képviselik a hibrid rendszerek. Azért nevezzük ezeket a rendszereket hibridnek, mert van egy központi szervere, amely információkat tárol az úgynevezett peer-ekről. Ezeknek a feladata az erőforrások hostolása és eldönti, hogy melyik erőforrásokat teszik osztottá a többi peer irányába.

Ezek alapján négy fajta hibrid peer to peer rendszerről beszélhetünk:

- Strukturált Peer to peer hálózat,
- Nem strukturált peer to peer hálózat,
- Decentralizált peer to peer hálózat,
- Centralizált peer to peer hálózat (Mileff Péter, 2016).

Ezen fogalmak tisztázása után nézzük meg hogyan is működhet mindez, ha nincsen szerver ezekben a hálózatokban. De mégis szükség van valamire, ami alapján kereshetünk torrentekre, ezt a kereshetőséget speciális szerverek biztosítják. Ezeknek a speciális szervereknek a neve a tracker. Ezek biztosítják a torrentezéskor a szabályozott környezetet. Ennek két típusa van a publikus és a privát tracker. Publikus trackerről beszélünk, amikor nincsenek írott szabályok, nem kell regisztrálni, a visszatöltés sem kötelező és senki nem figyeli a visszatöltési arányt. Persze egy nagyon alacsony elvárt visszatöltési limit van, de ezt nem vagyunk kötelesek teljesíteni. A privát trackerről akkor beszélünk, amikor már a belépés regisztrációhoz kötött, és van egy szabályzat, amelyet el kell fogadni és eleget kell tenni a kitételeknek. Ebben az esetben a szabályzat megszegése már szankciókkal jár, esetleg az oldalról való kitiltással, regisztráció törléssel vagy csak a profil blokkolásával hatnak a felhasználókra. Az ilyen oldalaknál mérvadó a letöltés és a feltöltés aránya. Ez az arány alapján kap minden felhasználó egy rangot.

$$\text{Arány} = \frac{\text{Feltöltött adatmennyiség}}{\text{Letöltött adatmennyiség}}$$

A rang alapján, hogy minél jobb és előkelőbb az alapján egyéb plusz dolgokhoz juttathatja a felhasználót, így ösztönözve a tagokat a feltöltésre. Ezt az arány és így a rangot is úgy tudjuk javítani, ha feltöltünk valamilyen tartalmat az oldalra, vagy pedig ha minél több letöltött adatot visszatöltünk a torrent oldalra. Általában az oldalak úgy vannak beállítva, hogy a visszatöltés automatikusan történjen, így csökkentve az esélyét az arány/rang romlásának (Utorrent saját weboldala).

2.2. A torrentezés kialakulása

A fájl megosztás rendkívül gyorsan fejlődött, mindössze két év alatt hatalmas sikernek örvendett. Az embereknek megtetszett, hogy a világ más területein élő emberekkel mindenféle kötöttségek és költségek nélkül tudnak osztani fájlokon. A fájl megosztás elég korán már az internet létrejötte után jelen volt. Ekkor a legelterjedtebb fájlmegosztás a fájlátviteli protokoll (FTP) volt. Itt a felhasználók ismeretlen névvel tudtak bejelentkezni, fájlokat fogadni és megosztani. Az első legnagyobb fájlmegosztói forgalmat a Usenet tudhatta magáénak, mely 1979-ben jött létre. A Usenet képes volt szöveges üzenetek cseréjére, melyekhez kódolt fájlok tartoztak. Ez a fájlmegosztási technológia rengetek jogi kérdést vetett fel már ebben az időszakban is. Az 1990-es évekig hirdetőtábla alapú rendszerekkel (Bulletin Board System) történt a fájlmegosztás. Ez a technológia nem vált a felhasználók kedvencévé, így újabb technikákat fejlesztettek ki a fájlmegosztásra. Ellenben ennek a technikának volt köszönhető egy számítógépes játéknak a növekedése, ez a játék volt a Doom. Ez a technika olyan automatikussá vált, hogy ezeket otthonról, akár hobbi szinten tudják működtetni. Ebben a rendszerben a felhasználók modemén keresztül tudták elérni a kívánt tartalmakat. Ez időszak alatt nagyon népszerű volt ezen a rendszeren keresztül történő hirdetés, forgalmazás. Az új technológiák ellenére a mai napig vannak olyan rendszerek, amelyek ezen az elven működnek.

A következő fájlmegosztói rendszer amit a Usenet után kifejlesztettek a Napster volt. A Napster egy központosított kiszolgálót használt az adatbázisban osztott fájlok

csoportosítására. A szoftver begyűjtötte és tárolta az információkat, hogy más felhasználóknak elérhető legyen. Ezt a technológiát viszont a létrejötte után nem sokkal, bűncselekménnyel vádolták a szerzői jogok megsértése miatt. Ezután egy decentralizált fájlmegosztói hálózat született meg a Gnutella, ez volt az első ilyen hálózat. Ez a hálózat minden szoftverhez kapcsolódott. Egy évvel a Gnutella után kifejlesztették a Kazaa-t és a FastTrack hálózatot megosztották és szupermodulokat hoztak létre annak érdekében, hogy minél hatékonyabb legyen a hálózatépítés. Ez a hálózat már titkosított hálózat volt és minden lehetőséget megtett azért, hogy versenyképes maradjon a versenytársakkal szemben, mivel ebben az időszakban rengeteg perek és jogi csaták gyengítették ezeket a hálózatokat. A következő fájl megosztásra épülő rendszerek már figyelembe vették az elődeik hibáit, és így számos új fejlesztést tudtak bevezetni a legális működés elérése érdekében. A Bittorrent volt az első, amely úgy tűnt kezeli és megkerüli a jogi következményeket. Itt egy torrent fájl több tracker URL-jét tartalmazza, melyek a letöltött fájl egyes darabjait tartalmazzák. Ezzel egyidejűleg a fájl egyszerre több forrásból kerül letöltésre.

1993-ban Eugene Roshal megalkotta a RAR-t, amely lehetővé tette a felhasználók számára, hogy a fájlokat több részre osztott archívumokra bontsák. A Usenet decentralizált másolatának köszönhetően ez segítette a fájlok sokkal gyorsabb és hatékonyabb terjesztésében, mivel a fájlok átvitelének korrupciója nem szükséges azért, hogy a fájlok teljesen egészében újratöltésre kerüljenek. Nem sokkal ezután megjelentek a magán hálózatok, melyek Topsite néven váltak ismertté. Ezek kizárólagosan meghívásos alapon működtek, és a Usenet számos jellemzőit használták.

Az 1990-es években fejlődött ki az IRC (Internet Relay Chat), amely egy csevegő protokoll mely kliens-szerver alapú kommunikációt tesz lehetővé. Ez a technológia nagyon fontos szerepet játszott a társadalomban, a fájl megosztásban és a politikában is. Számos ilyen IRC kliens rendelkezik DCC (Data Communications Chanel) protokollal, mely közvetlen kliens-kliens alapú kommunikációt tesz lehetővé. Újabb fordulat érkezett el, a DCC továbbfejlesztésével, ez volt az XDCC. Itt akik ezt tudták használni, azok fájlokat tudtak szolgáltatni tömegek számára, ezekkel a szerverekkel. Az XDCC még most is nagyon népszerű, és a Napslit.de-n keresztül keresve jelentős mennyiségű aktív csatornát mutat be, melyek most is az XDCC-t használják az elosztásra. Később nagyon

népszerűvé vált a Hotline, főleg az ilyen hálózatokat használó vállalatoknál. Ám sikere nem tartott sokáig, számos komplikáció miatt, mint például a forródrótok titkosítása, mely megbénította a vállalatot.

A zárt hálózatokban nagyon népszerűvé vált az IDC++ és az i2hub módszerek. Ezt a két módszert sok főiskola és egyetem is használja, ahol a diákok megosztják egymással kiszolgáló címüket, hogy a fájlokat gyorsan nagy sebességgel tudják megosztani kollégiumi hálózatokon belül. Hatalmas előnye az volt, hogy harmadik és nem kívánatos fél ezekhez a fájlokhoz nem tudott hozzájutni. Azonban ma már az i2hub nem aktív, de a DCC++ még ma is aktív bár nem annyira elterjedt.

Bram Cohen megalkotta a BitTorrent protokollt, amit szinte mindenki, akinek internete van használt már, akár tudatosan akár nem. A Bittorrent átvette az elődei összes legjobb tulajdonságát, és mindet egy könnyen használható fájl megosztó platformba csomagolta. A gyors, hatékony és megállíthatatlannak tűnő BitTorrent belőtte magát a legelterjedtebb fájlmegosztási technikák közé. A technológia kezdeti verziói központosított trackerekkel működtek, de később képesek lettek nyomon követhető torrenteket használni. Aztán a felhasználók körében nagy kérdés volt az adatvédelem, ugyanis voltak olyan oldalak amelyek képesek voltak tárolni a IP-n keresztül letöltött fájlok naplóját, mely kérdésessé tette a BitTorrent biztonságosságát. Ezen hír napvilágra kerülése után számos felhasználó csatlakozott egy olyan szolgáltatáshoz, mely a letöltésekkor titkosítja, felfedhetetlenné teszi az IP címet. Összességében elmondhatjuk, hogy a fájlmegosztás hosszú utat tett meg mire elérte a mai tulajdonságait, és a fájl megosztással együtt számos iparág született, ami szorosan kötődik hozzá. Maga a fájlmegosztás, mint technológia nagyon jó, fontos hogy ezt továbbra is így maradjon, hiszen nem mindig az illegális fájlmegosztásnak kell eszünkbe jutni róla. A fájl megosztás tökéletesen jó arra, hogy gondolatainkat, ötleteinket, alkotásainkat is megosszuk és boldoggá tegyük vele az embereket, akik ezeket látják (A fájl megosztás története, 2012).

3. A FÁJL MEGOSZTÁS JOGI KÉRDÉSEI, SZABÁLYOZÁS A KIADÓK RÉSZÉRŐL

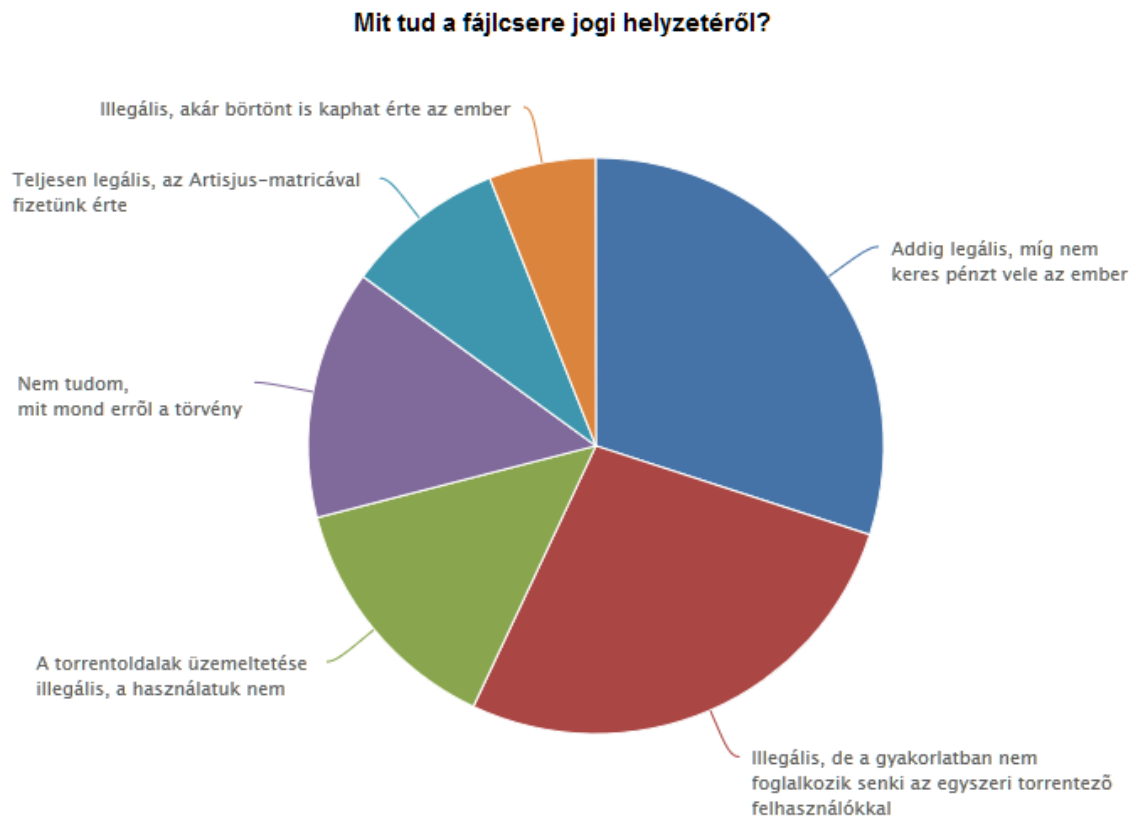
3.1. A fájl megosztás jogi kérdései

Először is fontos tisztázni, hogy a torrentezés legális vagy illegális. Ha torrentezésről beszélünk, akkor egy technológia használatáról van szó. Ennek a technológiának a használata nem illegális. Ebből viszont nem következtethetünk arra, hogy nyugodtan, bármilyen következmények nélkül teljesen legálisan tudunk torrentezni, letölteni tartalmakat az erre a célra létrejött oldalakról. Hiszen az sem mindegy mit töltünk le. A torrent oldalakon vannak tartalmak, amelyek a kiadók engedélyével szerepelnek ott. Ezeket teljesen legálisan tudjuk letölteni. Ami már illegális ebben az esetben az a visszatöltés. Hiszen a visszatöltéssel mi is a fájl megosztói közé tartozunk, még sincs engedélyünk a tartalom legális megosztására. Hiszen a fájl megosztására, engedélyezésére csakis kizárólag a szerzőnek van kizárólagos joga. Ezzel a visszatöltéssel szabálysértést követünk el. Azonban az országok minél jobban próbálják az illegális fájl megosztást visszaszorítani, törvényekkel szankcionálni. Az Európai Unió is kiemelten kezelte ezt az ügyet. Januárban olyan konzultációt tartott, melyre kérdőív kitöltésével az állampolgárok is részt vehettek benne, így mindenki szabadon nyilváníthatta ki a véleményét és élhetett beleszólási jogával. A konzultáció elég hosszú volt, egészen július elejéig tartott. A Bizottság lehetővé tette, hogy a tagállamok korlátozzák a torrent oldalak elérését az internetszolgáltatók által. Például a holland bíróságnak erre már lehetősége van, hogy az egyik legnagyobb torrent oldalt a Pirate Bay-t bekorlátozzák a felhasználók körében (Hvg, 2017). Svédországban az illegális letöltések elkerülése érdekében, kifejlesztették a Spotify alkalmazást. Ez az alkalmazás hasonló működési mechanizmussal rendelkezik, mint a torrentezés. A felhasználók itt gyorsító tárral rendelkeznek és ezt a tárat használja a központi szerver, hogy a felhasználókat minél jobban, gördülékenyebben és gyorsabban tudják kiszolgálni. Magának az alkalmazásnak az a célja, hogy magánszemélyek igényeit elégítsék ki úgy, hogy a kiadók engedélyével feltöltött tartalmakat tesznek elérhetővé. Így kiszorítva a másolást. A svédek hisznek abban, hogy a megfelelő hozzáállással és tenni akarással kiszoríthatók az illegális fájl megosztások. Elvük pedig nem más, mint hogy mindenki számára biztosítani kell az egyenlő hozzáférést. Külön törvényt születt a szerzői jogok védelmére az Amerikai

Egyesült Államokban még az ezredforduló előtt. Ez a törvény alapján működik egy szervezet, amelynek fő célja, hogy fellépjen a szerzői jogi- és védjegyjogosultak védelmére. Ez a CEG-TEK International nevű szervezet. Hazánk is csatlakozott a mozgalomhoz és aláírta a Hamisítás Elleni Kereskedelmi Megállapodást 2012-ben. Bár ennek ellenére nem történt semmilyen változás a bűncselekmények ellen. Így a megállapodás nem vezetett semmilyen változáshoz a magyar jogrendszerben (Makó Klaudia ügyvéd, 2014).

A 2013-ban legfrissebb Büntető Törvénykönyv azt mondja ki, hogy teljesen szabadon tölthet le és oszthat meg tartalmakat bárki, amíg ez nem jár jövedelem szerzéssel. Persze ha ezt a kijelentést jobban megvizsgáljuk, esetek segítséget kérünk, ügyvédtől akkor egyből nyilvánvalóvá válik a kiskapu. Hiszen attól, hogy letöltéssel és megosztással nem szerzek jövedelmet attól még a kiadó vagy akár a filmstúdió beperelheti az állampolgárokat az engedély nélküli megosztásért, továbbá az perben kérheti a megosztásért járó elmaradt, be nem fizetett szerzői jogdíjat vagy jogdíjakat. Illetve itt a másik része az új törvénynek, miszerint nem jár jövedelem szerzéssel. Jogilag az is jövedelemnek minősül, amiért nem fizettem, holott fizetni kellett volna érte. Tehát ha jobban átgondoljuk, az új törvényt eléggé úgy tűnik, hogy semmi nem változott. Ugyanúgy büntetni lehet az embereket a fájl megosztásért. Viszont a hazai rendőrök nem keresik az egyszeri fájl megosztókat, hanem azokra lesznek figyelmesek, akik üzletet építenek a másolatok eladására. Összességében arra a következtetésre lehet jutni, hogy igazából kiskapu nincs szabályozás alól való kibújásra.

Három évvel ezelőtt az Index online napilap készített egy kutatást, mely nem reprezentatív mintán alapul az akkori torrentezésről. Az alábbi ábrán láthatjuk, hogy 2014-ben megkérdezettek, hogy vélekednek a fájlcseré jogi helyzetéről.

2. ábra: Fájlcseré jogi helyzete (Forrás: Index.hu, 2014)

Ahogy az ábrán látszik, a helyes választ eléggé kevesen tudják. Mindösszesen a válaszadók 27%-a. Miszerint a letöltés és a megosztás addig a pontig legális, amíg nem jár jövedelemszerzéssel (Hanula Zsolt, 2014).

Fontos megemlíteni a torrentezés egyéb veszélyeit. Ezek pedig nem mások mint a vírusok és kártevők. Különösen nagy veszély leselkedik a magyar torrentezőkre, hiszen az országban kiemelekdőan kedvelt a torrentezés. Az utóbbi években egyre jobban elterjedtek a vírusok a torrentezők körében. Ezek vagy a torrenteken keresztül vagy pedig az ehhez használt szoftveren keresztül jutnak el számítógépünkhöz és tesznek kisebb-nagyobb károkat bennük. Gyakran ezek a vírusok úgy nevezett zsarolóvírusok. Ezek a zsarolóvírusok megpróbálják blockolni a gépünket addig amíg bizonyos előre megadott határidőre ki nem fizetjük nekik a kívánt pénzösszeget. A megfelelő szakember

segítségével viszont kiküszöbölhető a probléma. A vírusirtók készítésével foglalkozó cégek felhívták a figyelmeinket, hogy mindenki használjon a számítógépén vírusirtót.

Szeretnék néhány valós esetről szót ejteni, melyek jogi eseteket prezentálnak. 2005-ben a Finn jogsértés elleni szervezet a Viralg, azt nyilatkozta, hogy a szoftverük, meg tudja állítani az illegális fájl megosztást. A cég azt állította, hogy olyan algoritmust fejlesztett ki, amely kizárja az adatok illegális cseréjét 99%-os biztonsággal. Azonban ezt az algoritmust még nem tesztelték a BitTorrent oldalon. A finn zenészek egy csoportja, kivizsgálást kért a cégtől, mely szerint a szoftver vírusos volt és sértette a finn jogokat. A vizsgálatot a finn rendőrség és az ombudsman is elutasította. Bizonyos hatóságok viszont úgy vélték, hogy a tartalomszolgáltatók és a mérgezési tevékenységet folytató szerzői jogok birtokosai felelősek lehetnek a károkért a felhasználók számítógépein (Slyck, 2005). Az Amerikai Egyesült Államokban egy képviselő Howard Berman 2002-ben azt javasolta, a peer to peer kalózkodást megelőző törvény bevezetését, amely mentességet biztosított volna a szerzői jogok birtokosai számára, hogy lépéseket tegyenek tartalmuk illegális terjesztésének megakadályozására.

A legtöbb streamelt programot kínáló oldal illegális. A streamelés lehetővé teszi a felhasználóknak, hogy letöltés nélkül tekinthetik meg a kívánt tartalmat. Ennek köszönhetően a streaming oldalak gyors növekedésen, népszerűsödésen mennek keresztül. Az Egyesült Királyság létrehozott egy szervezetet, a szellemi tulajdon védelmére és képviselésére a szerzői jogi lopás ellen, melynek neve Fact. A Telegraph pedig egy interjút készített velük. Kezdetben egyszerű kérdéseket tettek fel nekik, például, hogy honnan tudni, hogy illegális-e a videó. Erre azt a választ adták, hogy általában a legtöbb ilyen oldal illegális. A tény azt mondja ki, hogy minden olyan oldal jogellenes, amely engedély nélkül engedélyezi a hozzáférést az engedélyhez kötött tartalmakhoz. A zeneiparban a múltban bírsággal sújtották azokat, akik ilyen helyekről töltötték le a zenét, ám belátták, hogy nem ez a megfelelő stratégia és inkább olyan megoldásokat kerestek, amelyek mindkét fél számára kedvezőek voltak. Így született meg a Spotify és társai. Itt a regisztrált tagok fizettek azért, hogy a zenét legálisan tudják hallgatni. Ami a filmeket és a tévé műsorokat illeti, a Fact azt állítja, hogy Nagy Britanniában nem volt még arra példa, hogy valakit bíróság elé állítottak volna illegális tartalom közvetítéséért. Csakis kizárólag azokat a személyeket büntették, ahol egyértelmű

volt, hogy az engedélyhez kötött tartalmakat lopják és ezt a tartalmat saját pénzügyi helyzetük javítására használják fel, másképpen mondva ezzel jövedelmet szerez magának. 2012-ben Anton Vickermant a Surfthechannel.com üzemeltetőjét bűnösnek találták, és 4 év börtönbüntetésre ítélték. Majd 71000 fontot követeltek tőle, különben további 21 hónapot kell börtönben töltenie. 2014 augusztusában Philip Danks-t 33 hónap szabadságvesztéssel büntették a Hallos Iramban 6 moziban való felvételéért, majd azt az internetre való feltöltéséért, másolásáért és eladásáért. 2013-ban pedig 5 férfit kaptak el 9000 film jogosulatlan megosztásáért. Mindannyijukat bűnösnek találták és várják az ítéletüket. Nagy Britanniában az internet szolgáltatók is a kalózkodás megfékezése ellen vannak és van, hogy bizonyos oldalakat betiltottak az előfizetőiknek, akik ha meg akarják nyitni az adott weboldalt, hibaüzenetet kapnak. Így próbálják növelni a fogyasztók tudatosságát. Tovább különböző kampányokat indítottak annak érdekében, hogy az embereket minél jobban felvilágosítsák az ilyen tartalmak megfelelő hozzáféréséhez. Azonban számos egyéb veszélyei és következményei is vannak ezeknek az illegális letöltéseknek. A letöltésekkel sebezhetővé válunk. Az eszközünket ellephetik a vírusok, kártevők, kémprogramok és akár a személyazonosságot is be tudják azonosítani. Hosszabb távon viszont a filmipart is hatalmas veszteségek övezik. Ez az iparág az Egyesült Királyságban 1,5 millió embert foglalkoztat és bevételeik 36 milliárd fontot tesznek ki. A közelmúltban végzett becslések alapján évente 500 millió fontot veszítenek a gyártók a szerzői jogok megsértése miatt. Ez hatalmas költséget jelent, és veszélybe sodorja a foglalkoztatottak munkahelyi biztonságát. Ezért is lenne minél fontosabb ez ellen tenni valamit (Katie Morley, Telegraph, 2015).

Itt szeretnék bemutatni egy konkrét esetet, amikor magyar személyeket kaptak el illegális tartalmak megosztásával. Egy kisebb társaság bukott le, miszerint külföldi és magyar oldalakra töltöttek fel szerzői jogdíj megfizetése nélküli filmeket, programokat és zenéket. Ezekkel a feltöltésekkel több százmilliós kárt okoztak a gyártóknak és az forgalmazóknak egyaránt. Az elkövetők szerverén a NAV munkatársai 7000 gigabyte-nyi adatot foglaltak le és zároltak, és bűncselekmény miatt bíróság elé kell majd állniuk, ahol megkapják a büntetésüket (Gyuricza Ferenc, 2014). Ám ez a bűncselekmény problémája nem csupán Magyarországon okoz gondot, hanem az egész világon jelen van. A Markmonitor nevű amerikai cég publikálta egyik kutatását, melyben 16 népszerű filmeket vizsgált kettő ismert nagy látogatottságnak örvendő torrent oldalon. A fél évig

tartó megfigyelés alatt 150 millió alkalommal töltötték le a filmeket. A legtöbb letöltés Oroszországban volt, ahol 22 milliószor töltötték le egyetlen IP címről. Ebben az időszakban keletkezett kár egy holland kutatás szerint a letöltések után mintegy 78 millió euro volt csak Hollandiában. Lengyelországban a tettek mezejére léptek, és 300 lengyel személynek küldtek csekket a szerzői jogdíj védelmével foglalkozó német cég a Baseprotect által, az engedély nélküli feltöltés miatt. Itt IP címek alapján vadászták le a letöltőket, akik egy bizonyos producer filmjeit töltötték le. A letöltők a fizetési felszólítás után, önként jelentkeztek fizetni, hogy ne indítsanak ellenül eljárást. A fizetett összeg fejenként átszámítva körülbelül 40 000 forint volt.

Az ilyen illegális letöltések nem csupán a gyártókat és forgalmazókat terhelik meg, hanem az adott ország gazdaságát is. Hiszen a jogszerűen megvásárolt termékek hozzájárulnak az állam GDP-jének növekedéséhez. Míg ezzel szemben azok a tartalmak, amelyek illegálisan történnek letöltésre, legtöbbször ingyen történnek és így a hazai GDP-je az országnak csökken. A NAV megfigyelései szerint egy évben a hazai GDP-nek a szerzői jogokból érkező jövedelmek 7%-át teszik ki. Ezért került átalakításra a haza büntető törvénykönyv és kapott önálló teljes fejezetet a szellemi tulajdonok bűncselekménye, itt az illegális letöltésre és feltöltésre gondolok. A kiszabható összeg is növekedett és a károsított összeg mértékétől függ a büntetés. Hiszen 100 000 forintot el nem érő cselekmény csupán szabálysértésnek minősül, míg az ezt az összeget meghaladó büntett, már bűncselekménynek számít. Így akik otthon saját kedvtelésből, saját maguk szórakoztatására töltenek le tartalmakat az nem minősül büntettnek kivéve, ha ezek a cselekmények jövedelemszerzéssel járnak, mert akkor már büntethető és büntetik is.

Az Európai unió vezetősége belátta, hogy a jelenlegi szabályozások, már nem megfelelően védik a szerzői jogokat. Továbbá azt is be kellett látniuk, hogy a hangsúly már a gyártókon van, hanem a művön. Gondoljunk csak egy népszerű zeneszámmra, amely egy nap alatt milliárdos nézettséget tud elérni, függetlenül az előadótól é hogy kik állnak a mű megszületése mögött (Népszava, 2014).

3.2 Szabályozás a kiadók oldaláról

Az emberek elgondolásai alapján az illegális letöltés, vagy kalózkodás célja, hogy a filmeket, játékokat, könyveket és zenéket ingyenesen tudjanak letölteni, magukévá tudni.

Ebből arra a következtetésre juthatunk, hogy a torrentezés elterjedésével ezeket a termékeket árusító boltok forgalma és bevétele jelentősen csökkenhet, hiszen ha az emberek ingyen le tudják tölteni, akkor nem fognak boltba elmenni és drágán megvenni a termékeket. Azonban az Európai Bizottság készített egy kutatást ebben a témában és azt a következtetést tudták levonni, hogy a kalózkodás nem csökkentette ezeknek a boltoknak a forgalmát és bevételét. Hiszen aki hajlandó érte fizetni az ugyanúgy meg fogja venni, aki pedig úgysem fizetne érte, azt nem tudják befolyásolni az esetleges árak csökkentésével. Ebből kifolyólag a torrentezés pályájának ívelése nem befolyásolta az árakat. Az illegális letöltésnek egyetlen olyan tényezője van, amelyet negatívan befolyásolt, az pedig nem más, mint a top filmek. A friss filmeket, amik még csak a moziban mennek és nem jelentek meg DVD-N és Blue Ray-en azokat előszeretettel töltik le akik nagyon kíváncsiak rá, ám moziba vagy nem szeretnék vagy nem tudnak eljutni, esetleg már látták az adott filmet, de újra meg szeretnék nézni és nem tudják kivárni a megjelenést (Bolcsó Dániel, Index újságírója, 2017).

A BitTorrent protokollt használva napvilágot látott az úgynevezett „torrent poisoning”, amely szándékosan oszt meg korrupt adatokat vagy adatokat félrevezető neveket használva. Ezeknek a hamis torrenteknek a feltöltését általában jogsértő magatartás elleni szervezetek próbálják megakadályozni. Alapvetően a tartalomszennyezés egy olyan módszer, amellyel egy adott fájl sérült változatai kerülnek a hálózatba. Ez megakadályozza a felhasználóknak, hogy megtalálják a helyes verziót és ezek letöltésével növelik a sérült fájlok eloszlását. Az ilyen felhasználók, akik ezeket a fájlokat készítik, úgy szennyezik a fájlokat, hogy egy másik formátumba konvertálják őket. ezáltal megkülönböztethetlenné téve a nem szennyezett fájloktól. Legfőképpen nagy sáv szélességű kapcsolaton keresztül juttatják be a hálózatba a sérült fájlokat.

A tartalomszennyezésnek számos változata elterjedt, ezekről lesz szó picit, hogy milyen módon tudják szennyezni a tartalmakat. A tartalomszennyezés egy olyan módszer, amellyel az adott fájl sérült változatai kerülnek az hálózatba. Azok a felhasználók, akik szennyezik a fájlokat, úgy csinálják, hogy a fájlt egy másik formátumba konvertálják, amely megkülönböztethetetlen lesz az eredeti fájltól például úgy, hogy hasonló vagy akár teljesen ugyanolyan meta adatokkal rendelkezik. Ez a módszer a P2P fájl megosztó rendszerekben lévő indexeket célozza meg. Az index teszi lehetővé a felhasználóknak,

hogy megtalálják a letölteni kívánt tartalom IP címét. Ez megkönnyíti a keresést a felhasználók számára. A tartalomszennyezők nagy mennyiségű érvénytelen információt helyez az indexbe, így gátolja a felhasználókat, hogy megtalálják a megfelelő forrást. Ezek hamis információkat tartalmazhatnak, véletlenszerű tartalomazonosítókat és hamis IP címeket és pontszámokat. Amikor a felhasználó megpróbálja letölteni a tartalmat, akkor a kiszolgáló nem tud kapcsolatot létesíteni, melynek oka a nagy mennyiségű hamis információ. A felhasználók időt fognak veszíteni azzal, hogy megpróbáljanak kapcsolatot létrehozni a hamis felhasználókkal, így növelve a letöltéshez szükséges átlagos időt. Ez a fajta mérgezés az úgynevezett indexmérgezés. Az indexmérgezés támadáshoz kisebb sáv szélesség és kevesebb erőforrást igényel a szervertől. Létrejöttek olyan vállalatok, amelyek saját szoftvert készítenek a támadásokhoz, azzal a céllal, hogy megzavarják a P2P fájl megosztást a tartalomszolgáltatók nevében. A mediadefender nevű cég saját programot írt arra, hogy a felhasználókat átirányítsák egy nem létező helyre a hamis keresési eredményeken keresztül. Ilyenkor sok felhasználó feladja a keresést. A következő olyan gátló módszer a megakadályozás, amikor megakadályozzák a felhasználók kiszolgálását, így lassítva a P2P fájl megosztást. A támadó szerverek folyamatosan csatlakozva vannak a kívánt fájlhoz és áthidalják a szolgáltató feltöltési sáv szélességét és ez megakadályozza a felhasználók számára a letöltést. A tartalommérgezés következő változata a szelektív tartalommérgezés (más néven proaktív vagy diszkriminatív tartalommérgezés), amely megpróbálja kiszűrni a szerzői jogsértőket úgy, hogy a többi felhasználó továbbra is használni tudja a P2P hálózat által nyújtott szolgáltatást. A protokoll sajátossága, hogy azonosítja a peer-t a végpont címével, eközben pedig a fájlindex formátumot digitális aláírássá módosítják. Ezután a peer hitelesítési protokoll megállapítja a p legitimitást, amikor le-, és feltöltik a fájlokat. A digitális aláírások használatával a rendszer minden peer számára lehetővé teszi jogsértő felhasználók azonosítását anélkül, hogy a központi hatósággal kommunikálni kéne. Amikor hamis felhasználókat észlel a protokoll, akkor rossz (mérgezett) darabokat küld a felhasználónak, akik csak szerzői jogi védelemmel rendelkező fájlokat kérnek. Ha a felhasználók megtagadják a letöltést a jogsértőktől, akkor később általában tiszta fájlokat tudnak majd letölteni. Így ez a módszer a tartalommérgezésre kényszeríti az illegális felhasználókat, hogy eldobják a tiszta és sértetlen fájlokat, meghosszabbítva ezáltal a letöltési időt.

Az önkéntes kollektív engedélyezés és az Open Music Model olyan elméleti rendszerek, ahol a felhasználók fizetnek a belépésért, és így jogilag letölthetik és terjeszthetik a szerzői jogi tartalmakat. Itt használható a szelektív tartalommérgezés, a felhasználók korlátozására, úgy hogy mérgezett tartalmakat biztosít a nem előfizető felhasználóknak, tehát azoknak, akik illegálisan használják az oldalt.

Egy másik támadási forma a napfogyatkozás támadás, ahol nem a hálózatot mérgezik meg, hanem a célpontokat. Ilyenkor a támadó használja a peer útválasztási tábláját, így nem tud kommunikálni más szakértőkkel. Ezt úgy képzeljük el, hogy a támadó tudja megmondani, hogy mely keresési előzmények érkeznek vissza, vagy éppen módosítani tudja egy fájl észrevételeit. Kooperatív támadásról beszélünk akkor, amikor a támadó csatlakozik a célpontok csapatához és kapcsolatot létesít velük, olyan céllal, hogy fájlokat tud adni nekik, ám ez sosem történik meg. Ezt az üzenetet újra és újra elküldi a csapat tagjainak, de sosem teljesíti az üzenetben szerepelteket. Így a felhasználók időt pazarolnak, és a támadó akadályozza a letöltést.

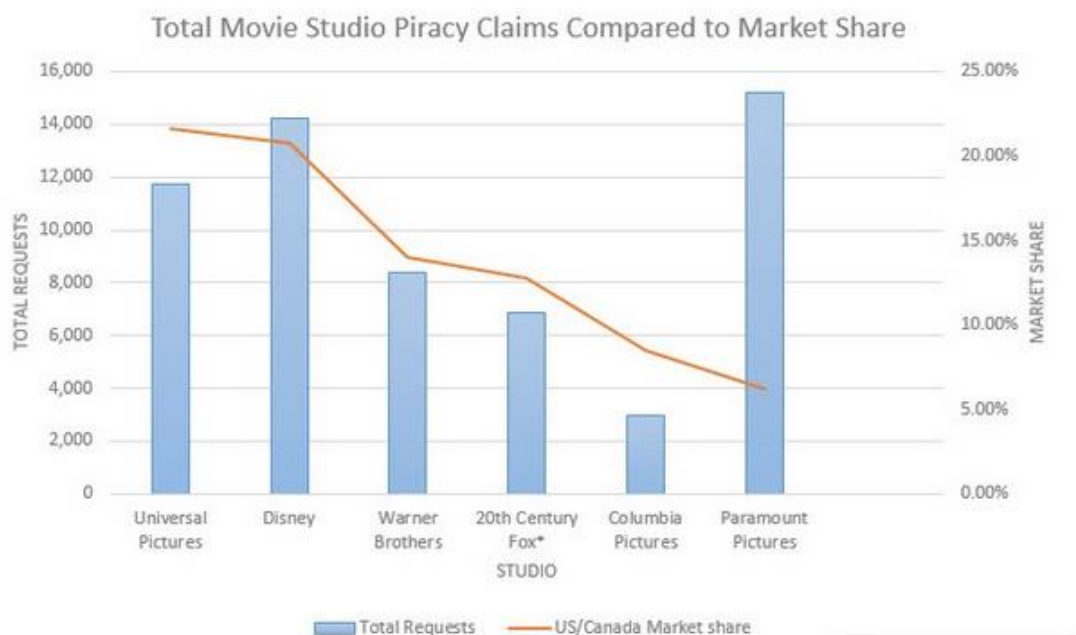
Azonban ezeknek a mérgezéseknek is vannak akadályaik, erről szeretnék pár szót írni még. Az egyik ilyen akadály a torrentek védelme érdekében, hogy a tartalomszolgáltatók nem tudják kiválasztani, melyik mérgezési típust használhatják az oldalukon. Mindenekelőtt a tartalomszolgáltatóknak ellenőrizniük kell a BitTorrent hálózatot, hogy a tartalmak tényleg illegálisan szereplenek-e. Ez jelenti a fájl és a fájl változatainak vizsgálatát is, tömörített formátumukat is. Ez egy időigényes és költséges folyamat. Illetve valószínűtlennek tarthatjuk, hogy a tartalommérgezés sikeres lesz minden illegális letöltéskor. Továbbá az ilyen vizsgálatok után a mérgezés rövid időn belül újra folytatódik. Ehelyett a drága és időigényes módszer helyett a tartalomszolgáltatók inkább az illegális tartalmak kiszorítására törekednek.

Ellenintézkedések a támadások elkerülése érdekében. A legnagyobb mértékben ellenálló protokoll a BitTorrent, amely képes ellenőrizni a fájlok minden egyes darabját. A BitTorrent a legmegbízhatóbb P2P fájlmegosztó módszer. A magán tracker weboldalakon minden torrentet nyomon lehet követni, hogy kihez jut el. A mérgezett torrenteket gyorsan meg lehet jelölni és törölni és a „poster” betiltásával megakadályozható, hogy a felhasználó megfertőzze a tartalmakat. A nyilvános torrent oldalak lehetővé tették a

bejelentést, ha egy torrent fájlt mérgezővé tettek. Így ezek a nyilvános torrentoldalak hasonló biztonsággal rendelkeznek, mint a privát torrent oldalak. A BitTorrent kliensprogramok az évek alatt javultak, és azok a mérgezések, amelyek a múltban gördülékenyen végbemehettek, mára már akadályokba ütközhetnek. A nyilvános és privát tracker oldalak már átváltottak a HTTPS használatára webes tartalmak terjesztésére. A HTTPS használatával a weboldal tartalmához sok mérgezési forma már lehetetlen, így ezek az oldalak nagyobb biztonságot érezhetnek (Wikipedia, 2012).

A Forbes magazin írt arról, hogy 30 szórakoztatóipari cég megelégedte az internetes kalózkodást és létrehozta egy koalíciót a kreatív tartalmak dinamikus jogi piacának védelmére és az online kalózkodás csökkentésére, röviden: ACE. Számos általunk is ismert filmgyártó cég is regisztrálta magát ebbe a szövetségbe. Ilyen például a CBS Corporation, Constantin Film, HBO, Paramount Pictures, Lionsgate, Walt Disney Company, Warner Bros, illetve még jó néhány ismert és kevésbé ismert cég is szerepelt a listán (Curtis Silver, Forbes magazin szerkesztő, 2017). Egy friss cikk alapján, az ACE szövetség arról számolt be, hogy a tavalyi év folyamán a különböző kalóz streaming oldalakról 5,4 milliárd tévéműsort és filmet töltöttek le, és körülbelül 21,4 milliárd volt ezeknek az oldalaknak a látogatottsága. A vizsgálat kiterjedt a weboldalakra is és azt figyelték meg, hogy nagyjából 500 illegális szolgáltatás van amely, a filmeket és tv-s tartalmakat kínál letöltésre. Mint ahogyan már korábban is írtam, a torrentezés egyik legjobban megszenvedő ágazata a friss filmek piaca. A kutatásban megfigyelték, hogy a torrent oldalakon már a filmek bemutatását követő pár napban megjelennek ezek a weboldalakon. A Sony Pictures Entertainment ügyvédjének nyilatkozatában az olvasható, hogy a kalózkodás hatással van a filmiparra. Ahogyan az iparág fejlődik, bővül, egyenesen arányosan növekszik vele együtt a kalózkodás mértéke és veszélye is egyaránt. A Szövetség véleménye a kalózkodással kapcsolatban az, hogy ha jól együtt tudnak működni a tagok, akkor a kalózkodással szemben hatékonyabban tudnak védekezni. Viszont annak ellenére, hogy a gyártók szeretnék, hogy minél hamarabb megjelenjenek legálisan a tartalmak a fogyasztóknál, számos akadályba ütköznek ezzel kapcsolatban. Természetesen ezen akadályokon próbálnak javítani. Ez egyik ilyen akadály, hogy a mozisok akadályozzák a filmek bemutató utáni gyors megjelenését. Általában 90 nappal, de elképzelhető hogy a bemutatót követően 3 évvel jelenik csak meg a film a vevők számára. A másik akadály a földrajzi blokkolás, a határokon átnyúló

hozzáférés, mely szigorúan szabályozva van, de ezt az EU már próbálja megszüntetni (Házi-mozi cikke, 2017). Itt arra kell gondolni, hogy például egy Netflix előfizető, akkor is elérje a tartalmait, ha elhagyja azt az országot ahol az előfizetést kötötte. Tehát például egy nyaralás vagy üzleti út során is hozzá tudunk férni ezekhez. Az ACE szövetség létrejöttét megelőzően voltak már próbálkozások. Ilyen volt a MPAA és a RIAA összefogása szintén a kalózkodás ellen. A két cég egyként fogott össze a kalózkodás leszorítása érdekében és MAFIAA néven harcoltak ellenük. Ám ők kevésnek bizonyultak és az internetes kalózkodásra nem sikerült nagyobb befolyásoló hatást gyakorolniuk. Az ACE azonban töretlenül próbálkozik és növelni kívánja azon képességüket, hogy csökkenteni tudják az internetes kalózkodás mértékét, oly módon, hogy tudásukat maximalizálják és kihasználják a MPAA világszínvonalú antiprivacy műveleteit/tevékenységeit. Ez az egységes erőfeszítés fontos előrelépés a kreatív tartalmak védelme, a jogi piac előmozdítása és a fogyasztók világszerte tapasztalható látókörének védelme érdekében. Az MPAA sikerként könyveli el, hogy 3 torrent oldalt meg tudott állítani ezek a következők: Kickass Torrent, Torrent.eu, Extratorrents ám az online kalózkodást nem sikerült megállítaniuk. Az ACE viszont nem áll le és onnan folytatja a harcot, ahol a MAFIAA abbahagyta. Ennek kapcsán született egy kutatás, mely szám adatokkal támasztja alá a nagyfilm gyártók piaci részesedését, és azt hogy mennyi bejelentést tettek kalózkodással kapcsolatban. A Paramount Pictures az egyik legaktívabb stúdió ebben a tekintetben. A piaci részesedése mindösszesen 6,2%, ám benyújtott kérelmek száma eléri a 25,6%-ot, ez 15197 kérelemnek felel meg. A legnépszerűbb filmjei, ami kapcsán a kérelmeket benyújtották azok a következők: Star Trek, Transformers Iron man. A Columbia Pictures 8,5%-os piaci részesedéssel csupán 5%-nyi kérést adott ki, mindösszesen 3943 darabot. A Universal Pictures itt a legnagyobb piaci részesedéssel 21,7%-kal a második legtöbb kérelmet 11754 darabot nyújtott be. Az alábbi ábrán ez jól látható:

3. ábra: Stúdiók piaci részesedései (forrás: Jacob Klein, 2016)

A Disney hálózata majdnem a csúcsra tört. Ennek oka a hihetetlenül jól sikerült új Star Wars film az Ébredő Erőnek köszönhető. Hiszen ez a leghírhedtebb film a piacon. Várhatóan a Disney növekedése a következő években sem fog lassulni vagy csökkenni, hiszen bejelentették, hogy minden évben új Star Wars filmet adnak ki, ami csak növelni tudja a részesedésüket is a piacból. Az viszont valószínűsíthető, hogy az örökkévalóságig, ez nem megoldás. Erre valamit ki kell még találniuk a filmipar résztvevőinek (Jacob Klein, 2016).

4. SAJÁT KUTATÁS ELEMZÉSE A TORRENTEZÉSI SZOKÁSOKRÓL

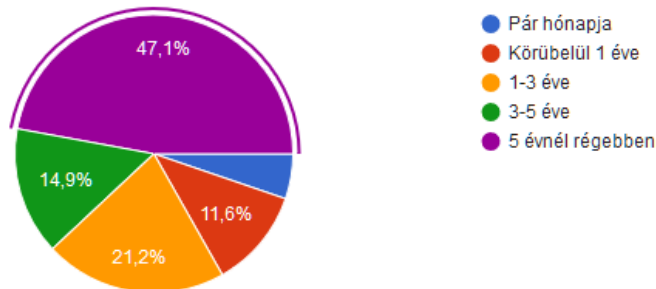
A félév során készítettem egy olyan kérdőívet, amely átfogó képet ad a torrentezési szokásokról a fiatalok körében. Kíváncsiságból kitölttettem idősebb személyekkel is, akik 40 év felettiek, hogy ők mit tudnak róla, használják-e esetleg rendszeren. A kérdőív lezárása után az elemzéskor voltak olyan kérések, amelyre a válaszkoránál a várt eredményt kaptam, ám akadtak meglepő információk is, amelyek bebizonyították sejtésemet, hogy a magyarok nincsenek tisztában még a torrentezéssel, annak ellenére, hogy akár napi rendszerességgel használják. Fontos leszögezni, hogy a minta nem reprezentatív. A két hónapos kitöltési időszak alatt 430 fő töltötte ki a kérdőívemet. Az elején lévő kettő darab eldöntendő szelektáló kérdés után, melyek arra vonatkoztak, hogy hallottak-e már a torrentezésről illetve a másik pedig hogy szokott-e torrentezni már csak 363 kitöltő volt, akik igen válasszal feleltek és ki tudták tölteni a kérdőív teljes hosszát. Mindösszesen 25 olyan személy volt, aki nem hallott még a torrentezésről. Ezeknek a válaszadóknak a 44%-a 1940-1960 között született, így ők már csak felnőtt korban kezdtek el ismerkedni a technológiával és az internettel. Jelenleg ők lassan nyugdíjasok lesznek, vagy már éppen azok is, így nekik volt a legnagyobb kihívás maga a számítógép megismerése. A maradék 14 ember, aki nem hallott a torrentezésről megoszlik 24%-16%-16% arányban az X-Y-Z generáció tagjai között. Az elemzés során akik, nemmel válaszoltak bármelyik szelektáló kérdésre az előbb említettből, azok az idősebb korosztály tagjai voltak, nagy részben. A nagy részük halott már róla, akár interneten olvasva vagy pedig ismerőstől, családtagtól. Ám használni nem használták még. A második kérdésre összesen 68 olyan kitöltő volt, aki nem szokott torrentezni. Meglepő módon ebből 21 az 1980-1960-ig születettek kategóriájába tartozik. Ez a legmagasabb szám a koronkénti megoszlást tekintve. De mivel itt volt a legtöbb kitöltő, még így is csak az Y generáció 9,72%-a. Hasonló arány mutatkozik meg a Z generáció tekintetében. Ott is a kitöltők 9,87%-a nem szokott torrentezni. Az X generáció tekintetében pontosan 50% az, aki nem szokott torrentezni, ez 18 főt jelent. Az 1940-1960 között születettek szinte egésze nem használja ki a torrentezés előnyeit. Közel a korosztály kitöltőinek 87%-a. Csupán kettő olyan ember volt, aki tudja, hogy mi az és használja is a torrentet.

A következő szakasz a kérdőívnek az alapkérdéseket jelentette. Itt volt arról szó, hogy milyen gyakran, miket töltenek le, esetleg fel. A kitöltők 47,1%-a már régóta torrentezik,

több mint 5 éve. És csupán 5% az, aki mostanában kezdte el. Ez nagy részben a tizenéves korosztály, vagy az idősebbek, akik barátkoznak még a technológiával. Az alábbi diagramon látható is a megoszlás:

Ha Ön szokott torrentezni, mióta?

363 válasz

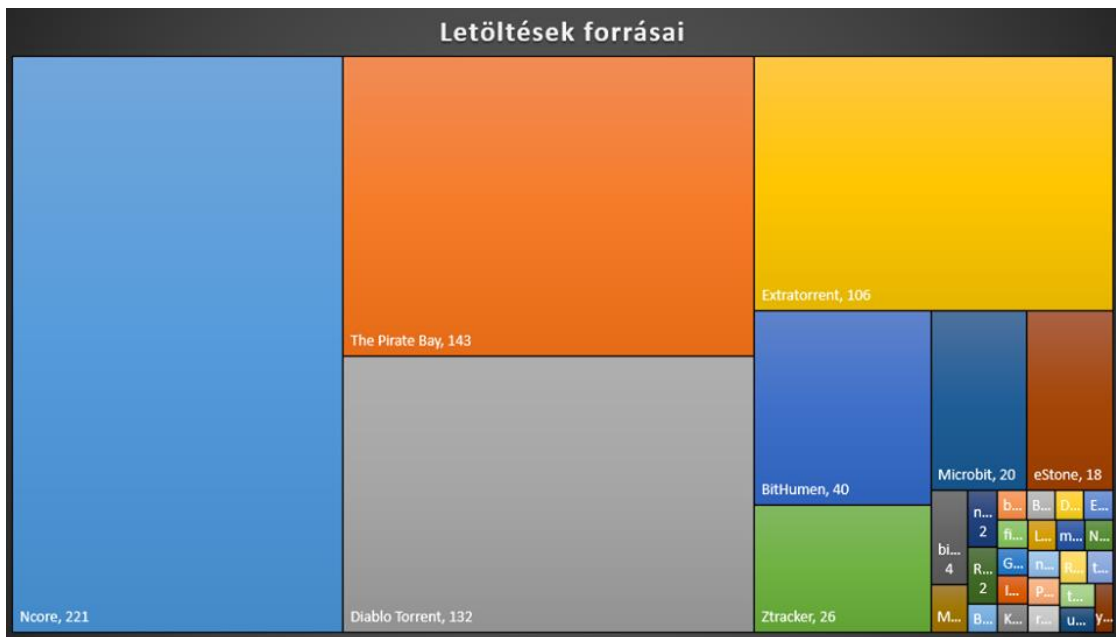

4. ábra: Torrentezés kezdete egyénenként (Forrás: Saját adat)

Kettő olyan személy maradt az első szelektáló kérdések után, akik 1940-1960 között születtek. Érdekesség képpen az ő adataikat venném részletesebben kiemelni. Az egyik kitöltő egy hölgy, aki 3-5 éve használja ki a torrentezés adta lehetőségeit. Csak havonta tölt le filmet és könyvet, de ezeket rendszerint vissza is tölti. Otthon a saját számítógépére vagy laptopjára. Azt is megtudtam, hogy eddig még nem csinált ilyet, de tervezi azt, hogy valamilyen tartalmat fel fog tölteni a torrent oldalra. Azt viszont nem tudta, hogy az illegális letöltés az büntethető, de hajlandó lenne kisebb összeget kifizetni azért, hogy legálisan tudjon tartalmakhoz hozzájutni. A másik kitöltő ebben a korosztályban egy férfi. Ő csak pár hónapja kezdte el használni, de heti több alkalommal tölt le játékokat, rendszerint a munkahelyi számítógépére/laptopjára. Ő viszont a letöltött játékokat sosem tölti vissza, de három torrent oldalról is előszeretettel tölti le a neki megfelelő játékokat. Ez a három oldal a következő: Ncore, The Pirate Bay és az Extratorrent.

A kutatás alapján a három leggyakrabban használt torrent oldal a Ncore, The Pirate Bay és a Diablo torrent. Az Ncore-t csaknem a kitöltők 61%-a használja, míg a másik kettő oldalt közel 40-40 százalék a kitöltőknek. Az egyéb opciónak köszönhetően számos kisebb számomra is ismeretlen oldalt ismerhettem meg, amelyről eddig nem is hallottam még ilyen például a Majomparádé vagy a Bitórló. Viszont vannak egyéb források, ahonnan hozzájuthatunk a tartalomhoz, mint a torrentoldalkról. Ilyen a különböző

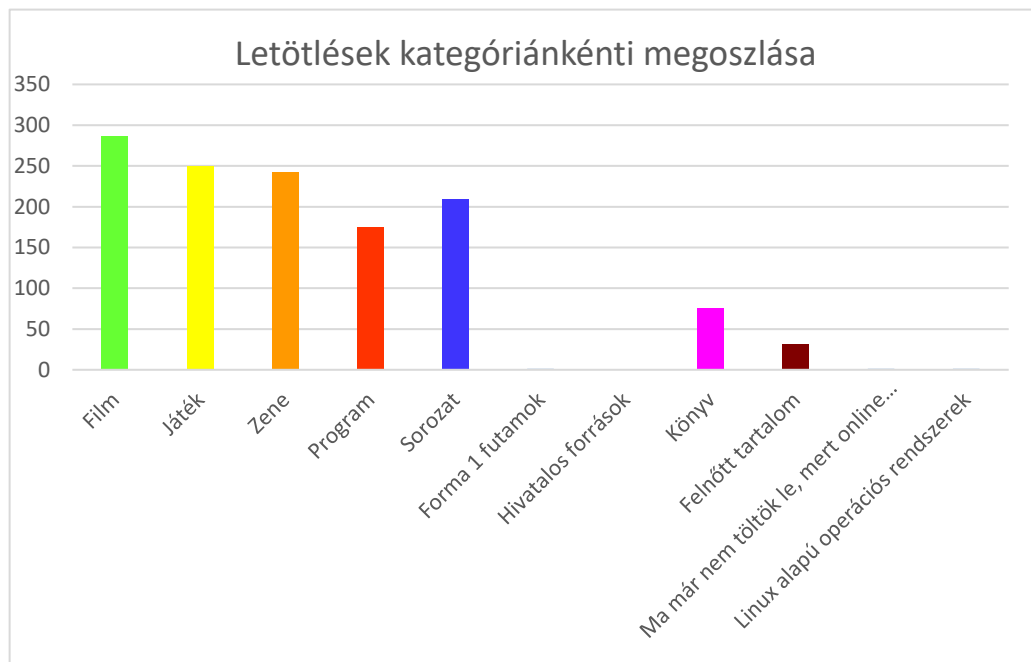
mobilyártó cégek saját applikációs fejlesztése például Spotify, Apple Music. De akadnak olyanok, akik a saját hivatalos gyártói oldalakról töltenek le inkább csak tartalmakat, vagy pedig akik az egyik legnépszerűbb zenemegosztó portált, a youtube-ot használják letöltésre. Illetve előfordulnak még olyan személyek, akik a Google Drive alkalmazáson keresztül megosztva jutnak el kedvenc tartalmaikhoz. Ezt mutatja az alábbi grafikon is. A legtöbb választ kapó oldal az Ncore 221 szavazattal. A jobb sarokban láthatóak a kisebb 1-1 szavazatot kapott oldalak/applikációk.

5. ábra: Letöltések forrásai (Forrás: Saját adat)

Amiről a kutatásom alapján megbizonyosodtam, hogy a magyarok elég aktívan használják a torrentet, erre beigazolódott a kutatásban feltett erre irányuló kérdés. A kitöltők ugyanis 26,7%-a napi rendszerességgel tölti le a kívánt tartalmakat és csaknem 156 fő az, aki hetente több alkalommal néz torrent oldalról letöltött filmet/sorozatot, vagy hallgat zenét, vagy játszik valamilyen letöltött játékkal. A kitöltésben résztvevő személyek főként filmeket, és játékokat töltenek le, de nagy számban jelen van még a listájukon a zene, sorozat, könyv, és különböző programok. De 1-1 olyan kitöltő is volt, aki nem tölti le, hanem inkább online nézi már a tartalmakat, egy esetleges regisztráció után ugyanúgy eléri, mintha letöltené. A különbség talán a film vagy sorozat minőségében, felbontásában lehet. És akadt olyan is, aki szabadidejének hiányában nem tudja követni kedvenc sportcsapatának eseményeit és így ezeket a

futamokat/meccseket/mérkőzéseket szokta utólagosan letölteni. Illetve olyan is van, aki például operációs rendszert töltött le torrent oldalról.

6. ábra: Letöltési kategóriák (Forrás: Saját adat)

Mint ahogyan az ábrán látható, túlnyomó többségben szerepelnek a filmek és a játékok, zenék, majd a sorozatok és programok. Ezek után sokkal kisebb arányban van jelen a könyv vagy a felnőtt tartalom és az egyéb opciók. De azokra már csak 1-1 kitöltő voksolt.

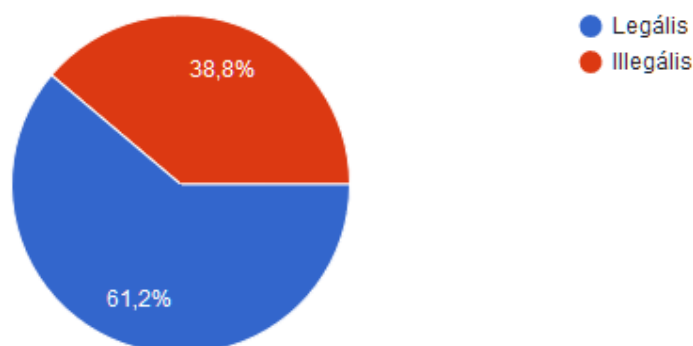
A kitöltők 90,9%-a letöltött adatot, rendszeresen vissza is szokta tölteni. Sok torrent oldalt, mint például az Ncore kitiltja azokat a felhasználókat, akik nem töltik vissza vagyis „seed-elik” a letöltött adatokat. Ez azért is fontos, mert ha minél több a visszatöltő, annál gyorsabban tudják a letöltők letölteni a tartalmat. Hiszen egyszerre így több helyről kapja az adatot a letöltő. Az adott oldal a szabályzatában tünteti fel a feltételeit. Itt szerepel a az a minimális aktivitás is, amivel a felhasználót még nem törlik. De nem csak így lehet törölni magunkat az oldalról. Akkor is törlésre kerül a felhasználó, ha nem megfelelő, vagyis jogsértő adatot tölt fel az oldalra. Ezt a tartalmat azonnal eltávolítják, a felhasználó pedig tiltólistára kerül. Ezt sejtve és a sejtésem is beigazolódni látszott, mikor azt, hogy szokott-e Ön feltölteni tartalmakat torrent oldalra kérdés válaszait néztem. Összesen 344 ember nyilatkozta azt, hogy ő még sosem töltött fel semmit, de közülük 12 ember tervezi, hogy a közel jövőben fel fog valamit tölteni és csupán 19 olyan személy volt, aki már

eddig is töltött fel tartalmat. A következő vizsgált kérdésem különösen meglepő volt, ugyanis a letöltés helyére voltam kíváncsi, afelől érdeklődtem. A válaszadók nagy többsége a saját, otthoni számítógépére tölti le a keresett tartalmakat, de akadnak olyanok, akik okostelefonra, külső adathordozóra, tabletre. Ám akadtak a horogra bátor jelentkezők, akik a cégtől kapott eszközre, vagy a munkahelyi számítógépüket használják a letöltés helyéül. Amíg a cégtől nem szólnak, vagy nem veszik észre, addig a nagy sebességű internetet ki tudja használni a letöltés és a feltöltés gyorsaságára. A válaszok között a legtöbben a saját otthonukban lévő számítógépre szavaztak, összesen 333 szavazat érkezett. Majd ezt követte az okostelefon 181 szavazattal. Ezután már csak a kevés szavazatot kapott eszközök jöttek. Itt jelent meg a munkahelyi gép, a tablet és a NAS is például.

Ezután jött a harmadik szakasza a kérdőívnek, ahol arra próbáltam meg koncentrálni, hogy ki mennyire jártas a torrentezésben. Mennyire ismeri a következményeit, illetve tisztában van-e a jogi oldalával. Itt összesen hat kérdésre kértem választ. Ezekről lesz most szó az elkövetkezendőkben. A legmeglepőbb kérdés az volt, hogy mag a torrentezés legális vagy illegális-e. Nos, a kitöltés ideje alatt nyomon követtem ezt a kérdést, hiszen már a második napon észrevehető volt a kitöltők tudatlansága és tájékozatlansága. A két opcióra való voksolások fej-fej mellett haladtak elég sokáig, kisebb különbségek adódtak csak, de egyik opció se tört az élre. A végeredményt az alábbi diagramon látható

Ön szerint a torrentezés legális vagy illegális?

363 válasz

7. ábra: Torrentezés legalitása (Forrás: Saját adat)

Végül a kérdőív lezárásakor a legális válaszadók aránya nőtt meg egy picivel. De van rá esély, hogyha a kérdőív nem zárul le, akkor újra az illegális válaszadók közelítik meg az 50%-os határt. A helyes válasz természetesen a legális volt. A válaszadók több mint negyede nem tudott arról, hogy az engedély nélküli feltöltést a hazai büntetőtörvénykönyv szabadságvesztéssel bünteti. Ezek a személyek nem is kevés börtönbüntetést kaphatnak. Fontos hozzátenni, hogy csak akkor számít ez bűncselekménynek, ha jövedelemszerzéssel jár. Tehát például akkor, ha a letöltés után valaki azt elkezd sokszorozni és árulni. Ha bebizonyosodik a büntett és a bíróság elé kerül az ügy, akkor akár 10 év börtönbüntetést is kaphatnak érte. Ez azokra a termékekre vonatkozik, amelyek szerzői jogi engedélyhez vannak kötve például filmek, szoftverek és zenék. Ennek következtében, mikor ez az új törvény megszületett a nemzeti Adó- és Vámhivatal is akcióba lendült, hogy levadássza ezeket az elkövetőket, ám nagy sikert ez nem hozott. A torrentezés Magyarországon nagyon virágzik, fénykorát éli. rengetegen töltenek le és fel is egyaránt. A kitöltők majdnem teljes egésze tart az illegális letöltés esetleges következményeitől, így szinte mindenki 22 fő kivételével nyitott lenne arra, hogy olyan módszereket alkalmazzanak, amelyekkel legálisan juthatnak hozzá a tartalmakhoz. Ezt akár olyan áron is hajlandó lenne elérni, hogy bizonyos összegeket kifizessen érte. Itt gondolok olyanra, hogy mint a televízió szolgáltatásért a havidíj. Az előfizetés pedig nem egy filmre vonatkoznak, hanem kategóriára, hogy például csak filmeket vagy egy kijelölt gyártóra, vagy filmtípusra. Játékok tekintetében ezt jobban szét lehetne válogatni. hiszen több eszközön lehet játszani a játékok pedig minden eszközre külön specifikusan készülnek el. Ezalatt azt értettem, hogy más motorja, működési mechanizmusa egy számítógépre és egy xbox-ra vagy play station-ra készült játéknak. Így ebben a kategóriában lehetne úgy is az előfizetés lehetősége, hogy csak az adott eszközre optimalizált játékokat tudják teljesen legálisan letölteni. Vagy éppenséggel itt is megjelenthet a játéknak a gyártója és az ő játékait lehet letölteni. Persze ez csak a nagyobb gyártóknál működhet. Például az Ubisoft, Bethesda, Naughty Dog. A zene kategóriákban, ma már vannak ilyen előfizetős applikációk, megoldások. Ilyen a Spotify is. Itt is a megfelelő összeg befizetése után számos zeneszám elérhetővé válik a regisztrált vásárlók számára. Azok a személyek, akik választ adtak a kérdőívre, közülük 292 fő hajlandó lenne havi vagy éves díjat fizetni a legális letöltés eléréséért. Viszont 5000 forintnál többet csak igen kevesen szánnának rá. Az ideális havidíj 1000 forint környékén mozog 255 fő

szavazat alapján, de 103 fő hajlandó lenne a nagyobb biztonság eléréséért akár havi maximum 5000 forintot kiadni. És csupán 5 olyan személy akad, aki a tízezer forintos határtól sem riadna vissza. Számukra a letöltés megérne ennyit.

A kitöltőket próbáltam minimálisan azonosítani, hogy mégis tudjam, hogy kik vettek részt a kutatásomban. Mivel anonim módon történt a válaszadás, így konkrét személyeket nem tudok, csak pár szűkítő adat alapján lehet azonosítani. A kitöltők nemének megoszlása, majdnem fele-fele arányban sikerült. Összesen 211 férfi és 218 női kitöltő volt. Itt azok is szerepelnek, akik az elején nemleges választ adtak, azzal kapcsolatban, hogy hallottak-e már róla vagy szoktak-e torrentezni. Illetve kérdés volt még a lakhely is. Mivel jelenleg a fővárosban élek és itt tanulok így a kitöltők nagy része is ebből adódóan a fővárosban él, ha már csak az egyetemi szaktársakra gondolunk. Összesen a kitöltők 41,7%-a az az, 179 fő lakik a fővárosban. A következő nagyobb számban lévő kitöltők kisvárosban, megyeszékhelyen és vidéki nagyvárosban élnek. 91Fő nyilatkozta azt, hogy kisvárosban él, 45fő megyeszékhelyen és 44 fő vidéki nagyvárosban, majd utána következett 931%-kal a falu és mindösszesen 28 fővel a község. Ezek lehetnek a szülőfalumban élők és a környékbeli ismerőseim. Természetesen elkerülhetetlen és akadtak vicces kedvű kitöltők, akik erre a kérdésre olyan választ adtak, mint például a barlang vagy a tanya. De szerencsére a többi kitöltő nagyon rendes volt és komolyan vették, hogy nekem ez mennyit jelent és önmagukat adták és helyes értékelhető válaszokat adtak. A koronkénti beosztást, úgy készítettem, hogy a generációk szerint ki tudjam szűrni a torrentezés elterjedését legfőképpen a fiatalok körében. Ezért hagy ejtsek néhány szót az egyes generációkról. A legelső generációnak számítanak azok, akik 1960 előtt születtek. Ők kapták a 'baby boomerek' elnevezést. Ennek az az oka, hogy ebben az időszakban a születések száma jelentősen megugrott. Ebben az időszakban Magyarországon több mint 12%-kal nőtt a népesség száma az előző évi adatokhoz képest. Életüket meghatározta a háború utáni válság, a gazdasági növekedés, technológiai fejlődés és a rendszerváltás. Ennek a korszaknak a tagjai ma már többnyire nyugdíjasok. Az ő életükbe az internet, csupán a dolgozó éveik végén, de inkább a nyugdíjas éveikben köszöntött be. Így számukra volt a legnehezebb a beilleszkedés, a modern technológia használata. Ennek következtében itt kevés az internetet használók aránya. Sokan inkább tartózkodnak tőle.

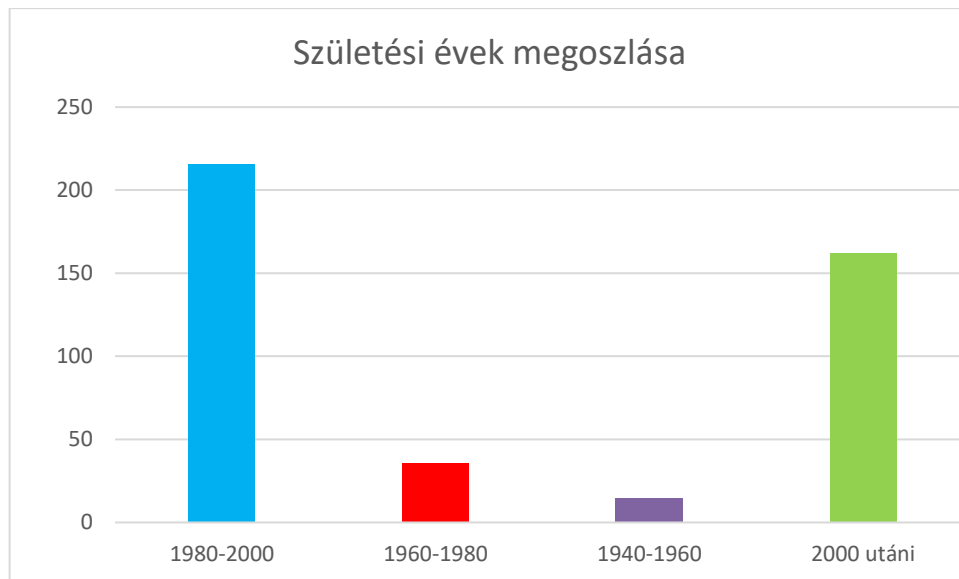
Az 1960-as évektől az 1970-es évek végéig tartott a következő generációs szakasz. Ezt a szakaszt nevezzük X generációnak. Ebben a korszakban játszott fontos szerepet az emberek életében a technológiai fejlődés. Ők már pályakezdésük után a munkás éveikben találkoztak először az informatikával, a számítógépekkel és az internettel. Használatos jelző rájuk még a nomádok is. Ők voltak azok, akik a Kádár korszakban születtek, akkor voltak még csak gyerekek és a rendszerváltás időszakában lettek nagykorúak, kezdtek el dolgozni. Jelenleg ők vannak most a pályájuk csúcsán. Akkoriban alakult ki köztük az összetartozás fontos szerepe, mégis önállóan és szabadon, nagyobb közbiztonságban tudtak élni. Ők még nem az interneten egy rövid szóval vagy éppen hangulatjellel kommunikáltak, hanem ők voltak azok, akik még leveleket írtak, az ünnepekre képeslapokat küldtek a rokonoknak és barátoknak. Nekik nem volt még számítógép, mobiltelefon vagy tablet. Nekik a technológia csodája a kazettás walkman és a színes televízió volt. Ők azok, akik felnőttként találkoztak először a modern technológiával. Hirtelen kellett beletanulniuk és felvenniük a lépést. Észrevehető volt, hogy e generációban felnőttek nagy része úgy gondolja, hogy fontos, hogy a gyerekeik megismerjék az infokommunikációs eszközöket, ne felnőttként találkozzanak velük először, de látják a káros és veszélyes hatásait is így túlzásba sem esnek, hiszen óvják is tőlük gyerekeiket. Mégis ezt a generációt tarthatjuk a legmegbízhatóbbaknak, akik nem riadnak vissza a munkavállalástól, legyen az kétkézi vagy szellemi munka. Ezt annak is köszönhetjük, hogy nekik meg kellett küzdeniük keményen a munkában való érvényesülésért és megbecsülésért. Főleg nőként volt ez nehéz, hiszen ekkor még a nők a munka világában nem voltak elismertek és megbecsültek. Egy-egy komoly kihívással kellett szembenézniük, hogy kiharcolják a figyelmet. Ez hatással volt a férfiakra is. Hiszen itt jött először képbe az, hogy a férfiaknak olykor szembe kellett azzal nézniük, hogy a feleségeik akár jobban is kereshetnek náluk. Viszont vannak olyan tényezőik, tulajdonságaik, amelyekkel kitűnnek a társadalomból. Akkor még a politikai réteg sem volt ennyire sokszínű, mint most, mindössze két párt volt. Ennek köszönhetően nagyon jó realitásérzéssel rendelkeznek és az eseményeket a tapasztalataikra hagyatkozva tudják bízni. Viszont itt köszöntött be először az, hogy a család már nem az első helyen állt. A nők elismert munkás életüknek köszönhetően a karrier, a siker volt a középpontban és a családalapítás háttérbe szorult, vagy időben elcsúszott. Emiatt történt az is, hogy a

gyermek születésének száma csökkenni kezdett. Jelenleg most ők vannak a pályáik csúcán, és a kései Y és a korai Z generáció szülei ők most.

Ezután született meg az Y generáció. Az ő születésük ideje az 1980as évek elejétől majdnem az ezredfordulóig tartott. Ennek vagyok én is tagja. Ez az a korszak, amelyről bőven lehet jót és rosszat. Ez a generáció már gyermekkorában megismerkedett az internettel, felnövésükben mindig jelen volt. Számukra szinte elképzelhetetlen az élet az e fajta technológia nélkül. pedig kis gyermekként még nem volt az életük része, tudtak együtt játszani a társaikkal a parkban például. Most hogy fiatal felnőtté váltak, már nem biztos, hogy kibírnának egy napot internet nélkül. Az életük nagy része ott zajlik, mindent ezen keresztül csinálnak. Gyerekkorukban a szüleiktől sok figyelmet kaptak, és sok törődést. Ezáltal optimistábbak és magabiztosabbakká váltak. Sok szülő még a húszas éveiben lévő gyermekeit sem hajlandó elengedni, továbbra is a burokból szeretné őket továbbra is megóvni. És nyomasztó számukra a bizonytalan gazdasági világba való kilépés és önálló fejlődés, önmegvalósítás. Így ennek a generációnak a tagjai szeretnek csapatban dolgozni, együtt egymást segítve célokat elérni, viszont igen nehéz őket motiválni. Viszont annak, hogy minden online zajlik, és fikciót láthatunk, ezek szépen lassan elfogadhatóvá válnak a társadalom számára. Gondoljunk itt arra, hogy a férfiak szerepének és megjelenésének változása, hogyan ment végbe az évek során. És ugyanez a változás megfigyelhető a női szerepben is. Ha nem vagy modell alkat és nem jársz heti rendszerességgel edzőterembe, akkor sokan már kinéznek. Komoly erőfeszítéseknek kell eleget tenni, hogy a torz társadalom befogadja a tagjait. A munkaerőpiacon nagy kihívást jelent a Z Y generáció tagjainak kiismerése. Nagyon gyorsan és hamar szeretnének előrelépni, minél több pénzt keresni ám általában ezt a legkevesebb erőfeszítéssel. Ha ezt nem tudják elérni, akkor könnyen odébb álnak új helyen próbálkozva. A lojalitás és a hűség is kiszorulóban van. Ennek elkerülése érdekében az állásajánlatokba bekerülnek olyan kulcsszavak a munkával kapcsolatban, mint a monotonitástűrés, és a stressz tűrés. Az előrejelzések szerint a következő generáció még nagyobb kihívás lesz a munkaerő megfogására, az adott cégnél való tartásra (Takács Gabriella, Monster álláskereső oldal, 2012).

A 2000-es évek gyermekei a Z generáció tagjai, a világ első digitális nemzedéke. Ők már születésüktől kezdve a technológia világában élnek. Pici gyermekkoruk óta jelen volt a

számítógép és az internet. Az általános iskolában már önállóan és elengedhetetlenül használtál. Szinte a nap minden percében online vannak és követik a híreket (celeb világ, trendek). Majdhogynem hamarabb tudták használni a technológiai eszközöket, mint hogy beszélni tudjanak. Alapvető dolgok, amelyek még az Y generációsok korában elfogadott volt, mint például könyvek olvasása már kiszorul az ő életükből, helyette inkább játszanak, vagy online chatelnek. A napjaiknak a nagy részét online töltik, virtuális közösségben élnek. Itt szereznek tapasztalatokat például a konfliktusokról is. Itt tanulják meg kezelni a problémákat. Viszont ez nem jó mód. Nem helyes módszereket látnak itt, és később úgy érezhetik, nem tudnak kellőképpen beilleszkedni. A gyors információ elérése miatt már az oktatásban is merültek fel problémák, ugyanis a hosszú előadásokat, tanórákat unalmasnak tartják, hiszen hozzászoktak, hogy amit szeretnének, ahhoz rögtön hozzá tudnak jutni az interneten. Hihetetlenül átalakultak a munkahelyek is. Fejlődnek és változnak a generációkkal együtt. Bevezették, vagyis egyre több felé elterjedt, hogy nincs megszabva a munkaidő. Egy adott intervallum van, amikor bent kell lenni, és egy határidő, amire be kell fejezni a feladatot. Viszont mivel ennek a generációnak legkevesebb a száma, így a munkaerőpiacon elég intenzív kereslet alakul ki irántuk. Ennek következtében, mivel sok lehetőség lesz a munkavállalásra, továbbra se fognak ragaszkodni egy adott munkahelyhez, könnyen és gyakran fognak váltani, ha valami olyat tapasztalnak, ami nekik nem megfelelő, vagy kapnak egy jobb lehetőséget. Mivel ennyire kevés gyermek született ebben a generációban így mire k aktív dolgozók lesznek, nagy megterhelést jelent majd számukra a nyugdíjasok eltartása, a nyugdíj kitermelése mind a munkavállalóknak, mind az államnak. Az előrejelzések alapján 2030-ra az EU-ban 9 millióval kevesebb lesz az aktív dolgozó fiatal, mint a nyugdíjas. Így, ennek következtében nagy hangsúlyt kell fektetni a toborzásra és a munkaerő megtartásra. Viszont elképzelhető, hogy jövő munkaerői az úgynevezett 'freeterek', akik kevésbé kötődnek egy munkahelyhez, előfordulhat, hogy a rugalmas munkaidő miatt több helyen is tud egyszerre dolgozni. Ellentétben a 'salary man'-nel, aki engedi és elvárja, hogy megmondják neki, hogy mit kell csinálnia és mikor. Tiszteletben tartja a cég elvárásait és a cégszabályait is. Ennek alapján a kitöltők nagy része a saját generációm tagjai, de szerencsére sikerült elérnem és megszólítanom az Z generáció tagjait is. Emellett persze kisebb arányban voltak a 'baby bommerek' és az X generáció tagjai.

8. ábra: Születési évek megoszlása (Forrás: Saját adat)

Ez az ábra alapján megfigyelhető, hogy a legtöbb kitöltő, ténylegesen az Y generáció tagjai, majd utánuk következtek a Z generáció tagjai. Ezek mellett kis rész tesznek ki az idősebb generációk. De mivel közülük még most is néhányan csak barátkoznak az internettel, így őket nem is nagyon szerettem volna elérni, hiszen nagyrészüket nem nagyon tudja hova tenni a torrentezést, nem tudják, hogy mi az. Esetleg hallottak már róla, vagy láttak itt-ott, de sajnos nincsenek tisztában vele. Bár ez a megállapítás igaz a fiatalokra is, hiszen néhány alapvető kérdésre ők sem tudtak egyértelműen és helyesen válaszolni. Gondoljunk csak arra, hogy egy sima eldöntendő kérdésre, miszerint a torrentezés illegális vagy legális nem tudtak választ adni. Éppen hogy nem fele-fele arányban válaszoltak rá.

5. JAVASLAT AZ ILLEGÁLIS FÁJLMEGOSZTÁS VISSZASZORÍTÁSÁRA

Az illegális fájlmegosztás visszaszorítása érdekében számos lehetőségünk van már most is. De ez a jövőben már csak gyarapodni fog. Vegyük sorba a most jelenlévő lehetőségeket kategóriánként. Ezek az opciók már nem feltétlenül a közvetlen letöltésre koncentrálnak, hanem a megfelelő internet kapcsolatnak köszönhetően elegendő már a tartalmak streamelés is a letöltés helyett. Ezzel a módszerrel ugyanolyan jó minőségben elérhetőek az online tartalmak, mintha letöltenék őket. További előny, hogy nem kell megvárni, amíg letöltődnek, hanem rögtön lehet őket élvezni. Nézzük is meg milyen streamelő tartalom szolgáltatók vannak kategóriánként.

Először is vizsgáljuk meg a filmek és sorozatok kategóriáit. Legelsőként talán a Netflix cég volt, amelyik megjelent az amerikai piacon. 1997-ben alapította meg Marc Randolph és Reed Hastings. Ekkor igaz még nem online történtek a dolgok, csupán DVD-n lehetett venni a filmeket és sorozatokat, melyeket postán juttattak el az új tulajdonosukhoz. A streaminget 10 évvel később, 2007-ben indították meg, de ekkor még csak az Egyesült Államokban, majd évről évre egyre több helyen sikerült elindítaniuk a szolgáltatást. Jelenleg pár kivétel van, ilyen Kína, Észak-Korea, Szíria. Jelenlegi vezetője a két alapító tag. Magyarországon 2016-ban kezdte meg tevékenységét a Netflix. Ez számos előkészületet igényelt. Hiszen már 2009-ben lefoglalták a Domain nevet a Netflix.hu-t, majd 2014-ben már szakembereket kerestek a magyar verzió megvalósításához. A Netflix egy olyan tartalomszolgáltató, amelyhez havidíjat kell fizetni és ezért a havi díjért cserébe, letöltés nélkül, azonnal lejátszhatók a Netflix szerveréről. Egy hónapig, bárki ingyenesen és térítésmentesen kipróbálhatja. Ha úgy ítéli meg, hogy tetszett a szolgáltatás, akkor három csomag közül lehet választani, annak fejében, hogy melyik tetszik. a három csomagot az alábbi táblázat tartalmazza:

Tartalom	Basic	Standard	Premium
Havidíj	7,99euro	9,99euro	11,99euro
HD csatorna	nem	igen	igen
Ultra HD csatorna	nem	nem	igen
Használható eszközök	1	2	4
Laptop, Tv, telefon, tableten való filmnézés	igen	igen	igen
Korlátlan filmek és sorozatok	igen	igen	igen
Nincs hűségidő	igen	igen	igen
Próbahónap	igen	igen	igen

9. ábra: Netflix havidíjai (Forrás: Netflix.hu)

Vannak még hiányosságai a szolgáltatásnak, de így is kiszorítja a konkurens cégeket a piacról. A hiányosságai pedig a következők, vagyis nem feltétlen hiányosságok, hanem inkább azok, amik a magyarországi szolgáltatásnak nem elemei: az egyik ilyen tényező, hogy vannak angol hibaüzenetek még benne. De a célközönség, a felhasználók nagy része, akik ezt megveszik, nagy valószínűséggel tudnak angolul, így számukra ez nem jelent akkora hátrányt. Viszont vannak olyan tartalmak, amik nem elérhetőek hazánkban. Például a Top Gear és a BBC, műsorai és a Dr Who. Ami észrevehető és akár komoly hiányosságnak számít, hogy sokkal kevesebb kategória van. Míg Amerikában 20 kategória közül válogathatnak a nézők, addig itt csak 11. Olyan kategóriákat hagytak ki, mint a vallásos tartalmak és a musicalek. Persze ezek a hiányosságok még lehet, hogy pótolva lesznek. Mindezek ellenére, még így is elmondható, hogy ár érték arányban az egyik legjobb tartalomszolgáltató cég. Nagy kihívást jelent az ellenfeleknek (Origo, 2016).

A másik nagy Magyarországon elérhető tartalomszolgáltató a HBO GO, amely szintén Amerikából indult, mégpedig a híres kábeltévé csatorna az HBO jóvoltából, 2010 februárjában. Ennek keretein belül az HBO műsorait lehet megtekinteni, amikor kedvünk tartja, feltéve hogy rendelkezünk HBO előfizetéssel. Kezdetben csak számítógépeken voltak elérhetők a tartalmak az HBO honlapjáról, később azonban okostelefon applikációkon keresztül is elérhetővé tették a tartalmakat, 2011 áprilisában. Ma már okostévéken illetve játékkonzolokon is elérhető a szolgáltatás. Az HBO 2015-ben elindította a Netflixhez hasonló tartalomszolgáltatását, azt HBO NOW-t, amelyhez már nem szükséges az HBO kábeltévé előfizetés. Ez a szolgáltatás, csak az Egyesült Államokban elérhető, és a helyi jogszabályok miatt nem is lehet más országokban hozzáférhetővé tenni (Wikipedia, 2015). Az HBO előfizetése önállóan nem lehetséges, csak kábelszolgáltatókon keresztül. Ennek az ára viszont így nem egységes, a szolgáltatók különböző csomagokat állítanak össze a vásárlók kedvére. Így a csomagban nem csak az HBO szerepel, hanem az HBO kisebb csatornái is. Így egy hónapra a havi 2000-2500 forint körül alakulnak. Ám az első hónap itt is ingyenes, csakúgy, mint a Netflixnél. Az online felületen folyamatosan elérhetőek a sorozatok és filmek. A legújabb sikerfilmek mellett több mint 4000 sorozatepizód érhető el a felületen. Az HBO mindemellett még büszkélkedhet számos saját gyártású és igen népszerű filmjeivel és sorozataival. legyen szó külföldi vagy éppen a hazai csatornáról (Hbogo.hu, 2017).

A másik nagy kategória, ahol a legális tartalmak eléréséért küzdenek azok a zenék. A legtöbb mobileszközre a saját szoftver rendelkezik valamilyen mobilalkalmazással, amivel szintén havidíj ellenében elérhetőek a legnépszerűbb hazai és külföldi zeneszámok. A világ egyik legsikeresebb mobilkészüléket gyártó cége az Apple, melynek a saját internetes zeneáruháza az iTunes Store. Az alkalmazást 2003-ben mutatták be és 2009-re már eladtak több mint 6 milliárd zeneszámot. jelenleg az iTunes-on 40 millió dal található meg. A zenéket online és offline is lehet hallgatni, mindezt reklámok és hűségidő nélkül. Külön érdekesség még, hogy a megvásárolt tartalmakat meg lehet osztani, akár 6 családtaggal is. És ha esetleg kistesó, vagy kisebb gyermek is használni akarja az applikációt, akkor van lehetőség bekapcsolni a vásárlási engedély funkciót. Ami viszont a televíziós tartalomszolgáltatók kapcsán előny vagy éppen plusz, hogy itt 3 hónap az ingyenes. De most már nem csak zenét, hanem filmet is meg lehet venni és azonnal nézhető is a telefonon vagy egyéb kompatibilis eszközön (Wikipedia, 2010).

Egy másik egyre elterjedtebb zene streamelő alkalmazás a Spotify. Itt lemezkiadókkal együtt működve tesz elérhetővé zeneszámokat, albumokat. A szolgáltatás Svédországból indult el 2008-ban. Rendkívül gyors és hirtelen fejlődésnek indult. Már 2010-ben elérte a 10 milliós felhasználói számot, 2011-ben pedig újabb bűvös határt ért el, ez a 2,5 milliós előfizetők száma a prémium szolgáltatásra. 2012-re már 20 milliós felhasználói számnak örvendett és 22 országban volt elérhető nagytöbbségben Európában, de természetesen nem hiányozhatott az Egyesült Államok sem a listából. Nem csak mobiltelefonon elérhető a szolgáltatás, hanem megtalálható számítógépeken és Play Station játékkonzolon is. Nagyon sok időt fektettek a megfelelő megjelenésre és a felhasználó barát kialakításra. A kereső felületén számos opció szerint tudjuk szűrni a keresett dalt. Lehet énekes, dalcím, lemezkiadó, műfaj stb. Az asztali alkalmazás pedig lehetővé teszi számunkra, hogy a kedvelt zenéket gyorsan és könnyedén megvásárolják viszonteladókon keresztül. A szolgáltatás ingyenesen használható fél évig a Facebook-on keresztül történő regisztrálás és bejelentkezés után, korlátozások nélkül. Ami hátránya az ingyenességnek, hogy ez idő alatt reklámok jelennek meg, akár zeneszámok váltása közben is. A próbaidőszak lejártá után, a megvásárlás után a reklámok eltűnnek és a prémium tagság még nagyobb előnyökhöz vezet. Mint például a magasabb bitráta, vagy az offline hozzáférés. A prémium szolgáltatásnak viszont nincs ilyen magas korlátlan ingyenes időszaka, csupán 48 óráig élvezhetjük az előnyöket. Viszont vannak bizonyos akadályok, vagyis falak, amibe beleütközhetünk. nem minden előadó adta engedélyét a zeneszámok elérhetőségéhez, vagy csak korlátozva pár darab dalra. Például a The Beatles nem érhető el Spotify-on mert a kizárólagos terjesztés jogát megvette az iTunes. Technikailag néhány érdekesség az alkalmazásról. Az alkalmazás egy digitális másodvédelmi technológiával gátolja, hogy bárki is jogosulatlanul használja fel a tartalmakat. Ezt egyébként a felhasználási feltételekben elfogadja, aki regisztrál. Minden Spotify kliensnek van egy saját gyorsítótára, amely indexet küld a Spotify stream hub-nak. Ennek az a célja, hogy egy felhasználó gyorsító tárából több mási felhasználót is ki tudjon szolgálni. Ez pontosan úgy működik, mint a torrent. A díjak pedig a következőképpen alakulnak. A prémium tagságnak a díja az első 3 hónapban 0,99 euró, majd utána felemelkedik 4,99 euróra, ám családi és diákkedvezményel ez az összes alacsonyabb lehet. Ez az alábbi szolgáltatásokat tartalmazza: reklámmentesség, véletlenszerű lejátszás, korlátlan számú

átugrás, offline zenehallgatás, bármelyik számot meg lehet hallgatni kitűnő hangminőségben (Spotify saját weboldala, 2017).

A harmadik nagy zene streamelő alkalmazás a Deezer. Rengeteget reklámozták a tévében is. 2007-ben jött létre Franciaországban. Alapból internetes rádióként üzemel, de musicboxként is használható, előfizetési díjért cserébe. Jelenleg közel 30 millió zeneszámot tartalmaz, köztük akadnak magyar zenéket is. Fejlődése lassan indult el, 2011-ben is még csak pár országban volt jelen, Belgiumban, Franciaországban és az Egyesült Királyságban. Majd 2011-es év végén kezdte el bővíteni a lehetőségeit és áthasítani más országok határait és betörni a piacra, szinte minden kontinensen jelen szeretett volna lenni. Ezt részben sikerült is elérniük, hiszen 2012-ere már egész Európában elérhető volt és jelen volt még Kanadában, Új-Zélandon és Délkelet-Ázsia legnagyobb részén. Végül az évek során a Deezer már 160 országban vált elérhetővé. 2012-ben az első lett azon cégek között, akik ingyenes zenei streaming szolgáltatást kínálnak, mely a saját országán kívül máshol is elérhető volt. Az ingyenes szolgáltatás viszont nem volt korlátlan, mindösszesen havonta 2 órányi hozzáférést támogatott fizetés nélkül. Majd nagy céljává vált, hogy betörjön az Amerikai Egyesült Államokba, ezekhez keresett partnereket. Ezt sikerült is elérnie és most már 187 országból lehet az alkalmazást használni. Három csomaggal rendelkezik, az ingyenessel, a Prémium+-al és a Deezer Family csomaggal. Az ingyenes csomagban nem sok minden található, csak korlátlan zenét biztosít tabletre és számítógépre, mindezt normál minőségben. A Prémium+ csomag ettől már többet nyújt 1499 forintért, 30 napos próbaidővel. A korlátlan zenehasználat már telefonon is elérhetővé válik és reklámok nélkül, akár offline módon sokkal jobb minőségben hallgathatjuk a kedvenc zeneszámainkat. A legtöbbet nyújtó csomagjuk a Deezer Family, mely a nevéből is sejthető, hogy családi csomag, mely azt jelenti, hogy akár 6 személy számára igénybe vehető egy előfizetés. A feltétel az egy háztartásban és lakcímen való élés. Az előző csomaghoz ezen kívül, ami pluszt tud még nyújtani a gyerek profilok, hasonló funkcióval, mint az iTunes csomagjánál (forrás: Deezer saját weboldala, 2017).

Az utolsó nagy kategória, amit érdemes megemlíteni az illegalitás visszaszorítása kapcsán azok a játékok. Ez az a piac, amely szintén jó úton halad a legalitás felé. Persze van rajta még mit javítani. Érdemes itt több féle téren is megvizsgálni ezt a kategóriát,

ugyanis nem mindegy milyen eszközre készült a játék. A számítógépre készült játékokat a mai napig sokan torrent oldalokról töltik le, nagyon kevés az a réteg, aki a számítógépes játékot megveszi és hajlandó érte pénzt kiadni. Itt viszont, ami viszi a pénzt az a játékokhoz való megfelelő teljesítményű számítógép összerakása, vétele lehet. Hiszen folyamatos fejlesztést igényel. Ezzel ellentétben beszélhetünk a konzolokra készült játékokról. Magára az eszközre csak egyszer kell kiadni pénzt, és az is elenyésző a megfelelő teljesítményű számítógépekhez képest. Aki viszont hajlandó ezért pénzt kiadni, az a játékokat is meg fogja venni. Viszonylag kevés olyan konzolos játékos van, aki megpróbálja kijátszani a rendszert. Erre is van lehetőség vagy inkább csak volt, az új konzolok, már törekednek arra, hogy csak eredeti játékokkal lehessen játszani velük. Igazából, egy kis számolgatás után rájöhetünk, hogy megéri belefektetni egy konzolba, hiszen a játékokat lemezen megvéve később el lehet még adni, hasonló áron. Így a játékok beszerzése csak kisebb összegbe kerül, ha folyamatosan forgatva vannak. Amit viszont érdemes tudni az az, hogy megjelenéskor nem mindig érdemes megvenni őket. Hiszen ilyenkor még elég magas az árak, és a megjelenés után 1-2 hónappal, már töredék áron lehet hozzájuk jutni. illetve az is fontos, hogy megjelenés után még előjöhetnek bizonyos hibák, melyeket igyekeznek minél előbb kijavítani, hogy ne menjen a hírnév és a sikeresség rovására. Azok számára, akik viszont nem szeretik vagy nincs lehetőségük CD-n vásárolni a játékot, természetesen van online áruház is, ahol ugyanúgy meg lehet venni a játékokat teljesen legálisan. Ezeket le kell tölteni az eszközre és utána lehet csak használni. Ennek az a hátránya viszont, hogy ezeket nem lehet eladni, így a pénzt folyamatosan bele kell fektetni. A két nagy konzolgyártó vállalat a Microsoft és a Sony. A Microsoft gyártja az Xbox videojáték konzolokat, melyek 2001-ben törtek be a piacra és azóta is jelen vannak, bár népszerűségük az utóbbi időszakban visszamaradt a konkurens termékhez képest. 2002-ben indult el az Xbox Live, amely egy előfizetést jelentett. Az előfizetett tagok online tudtak játszani egymással vagy éppen egymás ellen. Ez rendkívül nagy sikerességnek örvendett. Az indulás után 2 hónappal már 250 ezren fizettek elő a szolgáltatásra. 2009-ben már az előfizetők száma húszmillióra nőtt. Ennek ellenére 2010-ben bejelentették, a Live megszűnését. 2013 májusában megjelent az utód, az Xbox One, ez egy nyolcadik generációs játékkonzol. Az Xbox One-nal újra működik a Live. A Live-hoz feltöltő kártyákat lehet vásárolni, meghatározott összegekért. Aki viszont fix időtartamra szeretné igénybe venni a szolgáltatást, annak az Xbox Live Gold

előfizetés a megfelelő. itt lehet választani időtartamot például 3 hónapra 5999 forint, egy évre pedig 17.999 forint (Xbox honlapja, 2017).

A konkurens cég is hasonló elven működik. A play Stationt 1994-ben adták ki Japánban, majd egy évvel később jelent meg Amerikában és Európában. A legújabb verziója a Play Station 4 2013 februárjában mutatkozott be nagyvilágnak. Az elődeihez képest az egyik nagy változás, az új AMD processzor volt. Ennek a célja az volt, hogy ösztönözze a játékkészítőket a konzolra való fejlesztésre. Illetve újdonság volt még a Share gomb megjelenése, amely azonnali streamelést jelent, illetve applikációt is létrehozta, mely segítségével a tulajdonosok telefonjaik és tableteik második képernyőként funkcionálhatnak. Itt is van lehetőség az online, közösségi játékokra. Ez a Play Station Plus, mely az online játékokon kívül havonta pár darab ingyenesen letölthető játékot biztosít az előfizetők számára. Aki viszont bizonytalan még ezt illetően, annak lehetősége van 14 napig, ingyenesen kipróbálni a plus nyújtotta lehetőségeket. Majd ha megtetszett nekik akár elő is fizethet érte. itt is bizonyos időszakokra vannak meghatározva a havidíjak. 1 hónapra mindösszesen 2400 forint, 3 hónapra 7500 forint és 1 teljes évre pedig 18000 forintba kerül az előfizetés. Újítás még, hogy a játékokat felhő alapú tárhelyen is lehet tárolni, így a konzolon elég az éppen aktuálisakat megtartani. Illetve az előfizetéssel rendelkezők, extra kedvezményeket kaphatnak az aktuális játék kínálatból. Ez jelenthet pár darab játékot, mely szinte ingyen beszerezhető vagy éppen kedvezményeket a teljes áru játékok áraiból (Play Station saját honlapja, 2017).

A játékokon belül még külön kiemelhető, hogy egyes gyártók, magát a játékot ingyenesen elérhetővé teszik, vagy minimális összegért és ezen felül a kiegészítőkért kérnek csak pénzt. Ezeket nevezzük Free to play játékoknak. Ezek a kiegészítők, lehetnek akár csak új karakterek, vagy új eszközök, de akár pár órányi játékidő többlet is juthatunk vele. Ez a szabályozás vagy taktika a gyártóknak sokkal jobban megéri, mint ha a játékot adnák drágábban. Hiszen így az alapjátékot mindenki ki tudja próbálni, és sokkal nagyobb eséllyel veszik meg a kiegészítőket hozzá, hiszen könnyen megszeretik a játékot. A leghíresebb ilyen játék a League of Legend. Ez egy csapatközpontú stratégiai játék. Ezeket viszont az Európai Bizottság is vizsgálni kezdte és tervezik, hogy betiltják az ilyen elven működő játékokat. Ezért kidolgoztak egy besorolási rendszer a F2P játékoknak. Ennek négy pontja a következő:

- nem hirdethetik magukat ingyenesnek, ha bármilyen kiegészítőért, vagy plusz szolgáltatásért fizetni kell,
- gyerekeket nem buzdíthatnak vásárlásra a piactéren,
- megfelelő tájékoztatást kell nyújtaniuk a vásárlók számára a fizetős elemekről,
- az eladónak biztosítania kell egy folyamatos kapcsolattartási lehetőséget (Smejkál Péter, pcguru, 2014).

Összességében elmondható, hogy a technológia fejlődésével, egyre több lehetőség nyílik arra, hogy bizonyos havidíjak mellett az emberek legálisan juthassanak hozzá ahhoz, amire szükségük van. Legyen szó filmekről, sorozatokról, zenékről, vagy éppen játékokról. A lehetőség jelenleg mindenki előtt nyitva áll, csak lépni kell és tenni érte. Számos különböző egyéb lehetőségünk van, és a havidíjak sem drágák, ezekre a szolgáltatásokra. Mint ahogyan korábban már említettem a kérdőívben is kitértem ezekre a lehetőségekre és arra, hogy a kitöltők mennyire lennének nyitottak rá. Egészen pontosan a kitöltők 93,9%-a hajlandó lenne megtenni olyan lépéseket, amelyekkel az illegális tartalmak letöltése helyett jogszerűen juthatnának hozzájuk. Ez azért is nagyon jó mutatószám, hiszen akár egy pár éven belül eljuthatunk oda, hogy a torrentezés elkezd visszaszorulni és felváltják a helyüket az előbb említett lehetőségek. Jelenleg a torrentezés a fénykorát éli, de reménykedhetünk benne, hogy az előbb tárgyalt fizetős tartalom szolgáltatók az élre fognak törni és elkezdik visszaszorítani a torrentezést. Persze nyilván teljes mértékben nem fogja tudni, de lehet, hogy képes csökkenteni legalább egy picivel a torrent használatának mértékét. Anyagilag a filmeket és a zenéket szolgáltató cégek egészen baráti árakat határoztak meg, egyedül a játékok terén lehet anyagiasabb a történet. Itt sem igazából a játékok a drágák, hanem az egyszeri nagy összeg kiadása az, amely megrémíti a fogyasztót. De ha reálisan belegondolunk a filmnézésért is kifizetjük a televízió árát, a minőségi zenehallgatásért is megvesszük a drága fülhallgatót vagy hangfalat. De ahhoz, hogy megfelelően tudjuk élvezni a játékokat, megfelelő minőségben, ahhoz is komoly összegeket kell kifizetni, hogy azt kapjuk, amit az előzetes videókban láthatóak. Illetve ezután a technológia fejlődése miatt, folyamatos fejlesztés szükséges, amelyek újabb és újabb pénzkidrással járnak. Reméljük, hamar visszaszorul a torrentezés és mindenki legálisan fog hozzájutni a tartalmakhoz. A Netflix tartalom szolgáltató vállalat, nemrégiben azt nyilatkozta, hogy pár év múlva, a televíziós

műsorszolgáltatás meg fog szűnni és már csak az online tartalom szolgáltatók fogják majd a film nézés élményét nyújtani.

Saját elképzelésem is lenne, mellyel a torrentezés visszaszorítható lenne. Ez egy olyan legális peer to peer alapú torrent oldal lenne, ahova a tagok ingyenes regisztráció során kerülhetnének be. Az oldal havidíjas alapú lenne, ahol a regisztrált tagok havonta meghatározott összegeket fizetnek be. Az oldal ebből tartaná el magát. A felhasználók minden hónapban meghatározott darabszámú fájlt tudnának letölteni, de ezen felül kisebb összegekért még pluszban vehetnek tartalmakat. A hűséges, havidíjat fizető ügyfelek számára, minden hónapban kisebb ajándékokkal kedveskedne az oldal. Ez jelentené például azt, hogy havi 3 filmet, 5 zenét, 1 sorozat évadot a fizetett mennyiségen felül letölthetnének. Az oldalon minden kategória fenn szerepelne, úgy, mint egy most működő torrent oldalon, csak itt mindenben legálisan. Ehhez elengedhetetlen dolog, hogy a kiadók is partnerek legyenek benne, és online szolgáltatásuk nekünk az elkészült műveiket. A kiadóknak ezért cserébe a felhasználoktól beszedett havidíjból fizetnének. Mint a kutatásomból kiderült, a kitöltők nyitottak lennének ilyen opcióra, csak a havidíj az egyetlen nehéz kérdés, hogy megérné-e ilyenbe belevágni, mennyire olcsón tudnánk a havidíjat meghatározni. Ha sikerülne úgy megállapodni a kiadókkal, hogy minél barátságosabb árat ki lehetne alkudni, akkor szinte biztos lennék benne, hogy a felhasználók is elkezdenének gyülekezni az oldalon és szépen lassan nyereségessé válna a vállalkozás. ha egy ilyen tervet valakinek sikerülne a megfelelő technikai háttérrel megvalósítani, akkor az eddigi torrentezés akár teljesen visszaszorítható is lenne. Az egyetlen kérdés, hogy a felhasználókat mennyire lehet könnyen rávenni erre a lépésre. Akár lehetne olyan opció is, hogy a regisztráció után 1 hónapig ingyenesen lehet letölteni azt a mennyiséget, amely az előfizetéssel járna. Így mindenki megtudná, hogy neki elég-e az alap csomag vagy kicsi, vagy esetleg túl nagy. Ezen problémák kiküszöbölésére, lehetne 3 fajta csomagot összeállítani. A legkisebben csupán pár fájl lenne, melyet azoknak van, akik nagyon ritkán torrenteznek csak havonta egyszer/kétszer, egy középső alapcsomag, amely egy hetente történő torrentezést elégít ki és lenne egy maxi csomag, amely kiszolgálja azokat a potenciális vevőket, akik napi rendszerességgel vagy heti több alkalommal torrenteznek.

6. ÖSSZEFOGLALÁS

A szakdolgozatomat a torrentezés kialakulásával és a technológiájával kezdtem. Itt megtudhattuk azt, hogy maga a torrentezés technológiája már nagyon régen az internet létrejöttével együtt megszületett. Magát a fájlok letöltése viszont csak később terjedt el. A peer to peer technológia előnyeit emelném ki, mint legfontosabb tényező a torrentezés kapcsán. Nagy fejlődésnek számított a peer to peer technológia megjelenése, az eddig használt szerver alapú fájlmegosztásokhoz képest. Ahhoz, hogy ez a technológia viszont működjön, elengedhetetlen volt a sávszélesség növekedése. Ez pedig létrejött így mér technikailag semmi akadály nem volt annak, hogy elinduljon a torrentezés. Ez szépen meg is történt és már virágkorát élni, az egekben van a torrentezés mértéke. Különösen népszerű tevékenységnek számít Magyarországon. Rengetegen töltenek le és fel tartalmakat. Ezután kifejtettem a torrentezés technológiájához vezető utat, milyen főbb lépcsők és milyen technikák/technológiák vezettek el minket odáig, hogy ekkora szenvedéllyé váljon a torrentezés.

Ezután a következő fejezetben azt tárgyaltam meg, hogy hogyan viszonyulnak a torrentezéshez kiadók, gyártók és milyen jogi következményei lehetnek az illegális tartalmak letöltéséhez. Megtudhattuk, hogy a kiadókat leginkább csak az új filmek letöltésével lehet a legnagyobb mértékben károsítani. De azonban a kiadókat sem kell féltetni, elkezdtek kezdetben önállóan majd később szövetségeket alkotva együttesen fellépni az illegális tartalommegosztás ellen. Ezt pedig úgy érték el, hogy a fájlokat apró trükkökkel beszennyezték és úgy töltötték vissza. Így az újabb letöltő már a szennyezett fájl kapta meg. És mivel ő is visszatölti így a következő is rontott minőségben tudja csak letölteni a fájlt. Ilyen szövetség volt például az ACE. Itt számos ismert filmgyártó cég lépett fel együtt, hogy a torrentezés miatt a saját bevételek visszaessenek. A szövetség próbálta kinyomozni azokat a tartalmakat, amelyek illegálisan, engedély nélkül érhetőek el, és ezekért kérelmeket nyújtottak be. Ám az is nyilvánvalóvá vált számukra is, hogy ez nem mehet így a végtelenségig, valami megoldást kell nekik is találniuk a probléma megoldására. A torrent oldalak kezelői is észrevették ennek a szövetségnek a tevékenységeit, így ők is próbálták úgy fejleszteni az oldalukat, hogy az ilyen jellegű kísérleteknek ellen tudjanak állni. De teljesen nyilvánvalóvá vált mind a két fél számára, hogy valamilyen megoldást kell találni erre a problémára.

A harmadik fejezetben egy kutatást készítettem kérdőív formájában. Ennek a kérdőívnek az eredményeit tárgyaltam meg. A kérdőívet természetesen anonim módon készítettem és 4 részre osztottam a könnyebb elemzés érdekében. Az első részben foglalt helyet két eldöntendő kérdés, melyek arra várták a választ, hogy a kitöltők tudják-e mi az a torrentezés, és hogy szokták-e ezt használni. Ha itt nemleges választ adtak, akkor egyből az utolsó fejezetre ugrottunk, ahol pár adatot kellett magáról megadnia. Ez volt a lakhely, kor és a nem. A kutatási kérdőívem második része a torrent használati szokásokra irányult. Itt esett szó arról, hogy milyen gyakran töltenek le tartalmakat, mióta használják a torrentezést, melyik torrent oldalról töltenek le és miket. Azt is megkérdeztem még, hogy esetleg feltöltésre volt-e már példa, illetve hogy vissza is töltik-e a kérdőívet nem csak le. És hozzátettem még egy olyan kérdést, hogy milyen eszközre töltenek le. Az eredményből látszik, hogy a kitöltők majdnem fele rutinos torrentezőnek számít, hiszen már több mint 5 éve használja a fájl megosztást, és viszonylag kevés százalék az, akik frissek a dologban és most kezdték még csak el. Négy nagy elterjedt torrent oldal van, amint a kitöltők előszeretettel böngésznek. Ezek a következők: Ncore, The Pirate Bay, Diablo Torrent és az Extratorrent. Itt a 363 kitöltő összesen több mint 700 választ adott, tehát észrevehető, hogy nem csak egy oldalon vannak regisztrálva, ahonnan letöltenek, hanem elmondható, hogy olyan mintha mindenki legalább 2 helyre lenne beregisztálva, ahonnan letölteni szokott. A kitöltők eléggé intenzíven használják ki a torrentezés adta lehetőségeket, hiszen 156 válaszadó hetente többször lép be fiókjába és tölti le a friss tartalmakat és 97 kitöltő pedig mindennap letölt valamit. Ez összesen majdnem az össze kitöltő 70%-a. A második fejezetben végzett kutatómunka is bebizonyította, hogy a magyarok nagyon aktívan használják a torrent oldalakat, hogy hozzájussanak a kedvenc filmjeikhez, sorozataikhoz. Ez be is bizonyosodott ennek a kérdésnek a válaszaiból. Hiszen olyanok, akik csak nagyon ritkán torrenteznek, azok csupán a kitöltők 4%-a. A maradék válaszadó is legalább havonta egyszer, de inkább többször tölti le, ami éppen a hangulatához passzol. A leggyakrabban filmeket, játékokat és zenéket töltenek le és ezért választottam az utolsó fejezetben ennek a három kategóriának az elemzését, hogy milyen más opciók léteznék még arra, hogy legálisan jussanak hozzá ezekhez. Mint kiderült, mind a három kategóriára vannak előfizetéses opciók, amelyekkel legális tartalmakat lehet elérni. Illetve mind a három kategóriára több választási lehetőség is született. Itt gondolok arra, hogy például engedéllyel filmekhez több forrásból is hozzá lehet jutni. Itt

gondolok arra, hogy vagy a Netflixre, vagy pedig a HBO-ra lehet előfizetni, de biztos, vannak még más lehetőségek is. A következő kérdéskör az volt, hogy kik szokták visszatölteni, amit letöltenek és meglepő módon több mint a kitöltők 90%-a rendszeresen vissza is tölti, amit letöltött. Feltölteni új tartalmat viszont nagyon kevesen töltöttek fel és nem is nagyon tervezik, de azért erre is van példa. Összesen ugyanis a kutatásban résztvevők 8,5%-a vallotta azt, hogy töltött már fel vagy szeretne feltölteni valami újdonságot. Azok a személyek, akik letöltenek, valamit legtöbbször ezt saját eszközeikre teszik meg, leginkább számítógépre/laptopra vagy pedig okostelefonra. Ezután a harmadik fejezetében a kérdőívnek arra kerestem a választ, hogy ha Magyarországon ennyire elterjedt a torrentezés mennyire lennének mégis nyitottak olyan opciókra, melyekkel már legálisan juthatnának hozzá az engedélyezett tartalmakhoz. Erre meg is kaptam a választ, miszerint a kitöltők nagy része nyitott lenne ilyen opciókra, még havidíj fizetése mellett is. Havonta pedig 1000 forint körüli összeget szánnának rá. A dolgozat negyedik fejezetében arra tértem ki, hogy milyen opciók vannak és itt a lehetőségek árait is megfigyeltem. A filmek kategória keretein belül, a Netflix havidíja ennél egy picit drágább azért, de az HBO-nak már 1000 forint környékén jár a havidíja. Zenék tekintetében viszont a havidíjak nagyon alacsonyak. A havidíj akár csak párszáz forint. A játékok tekintetében azonban már jobban bele kell nyúlni a pénztárcáinkba. ott inkább az éves díjat érdemes kifizetni, hiszen úgy spórolhatunk vele, akár 1-2 hónapnyi havidíjat. Persze általában itt a havidíj csak az online játszás élményéért van, azon kívül inkább a játékokat kell kifizetni. Azok viszont egyszeri kiadások, és utána ügyesen lehet cserélni őket, ami már nem kerül pénzbe, ha hasonló áru játékokról beszélünk. majd ezt követte a kérdőív negyedik fejezete, amely az azonosítást tartalmazza. A dolgozat utolsó fejezete szól a lehetőségekről. Itt emeltem ki a három legtöbbet letöltött kategória lehetőségeit. Megfigyelhető volt, hogy az évek során nem csak a torrentezés nőtte ki magát, hanem a legális tartalom szolgáltató cégek is. Mindösszesen pár év alatt több milliós felhasználói réteggel rendelkeznek és rengeteg tartalom elérhető a rendszerükben.

IRODALOMJEGYZÉK

Elektronikus hivatkozások

1. Dr. Mileff Péter (2016): P2P hálózatok <https://users.iit.uni-miskolc.hu/~mileff/parh2/p2p.pdf> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
2. Wikipedia (2016): Peer to peer <https://hu.wikipedia.org/wiki/Peer-to-peer> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
3. A torrentezés elméleti alapjai: <http://utorrent.hu/a-torrentezes-elmeleti-alapjai/> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
4. A fájl megosztás története (2012) <https://torrentfreak.com/the-history-of-filesharing-120422/> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
5. Széleskörű Szövetség alakult a kalózkodás ellen (2017): <http://www.hazi-mozi.hu/cikkshow.php?cid=3688> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
6. Slyck (2005): Az illegális kereskedelem 99%-ának megszüntetése <http://www.slyck.com/news.php?story=750> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
7. Hanula zsolt (2014): Miért torrentezik a magyar? http://index.hu/tech/2014/03/07/miert_torrentezik_a_magyar/ (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
8. Jacob Klein (2016): A film stúdiók küzdelme <http://exstreamist.com/here-are-the-major-movie-studios-fighting-piracy-the-hardest/> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
9. Népszava (2014): Torrentezők rettegjétek, az új Btk hatása: <http://nepszava.hu/cikk/1028498-torrentezok-rettegjetek> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
10. Katie MOrley (2015): Bírságok kiszabása az illegális filmek vagy tv műsorok közvetítéséért. <http://www.telegraph.co.uk/bills-and-utilities/tv/could-you-be-fined-for-illegally-streaming-movies-or-tv-shows/> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
11. Gyuricza Ferenc (2014): Szerzői jogokat sértettek az illegális feltöltők <https://www.zaol.hu/hirek/szerzoi-jogokat-sertettek-az-illegalis-feltoltok-1634713/> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)

12. Dr. Makó Klaudia (2014): A torrentezés szabályozási problémái
<http://jogaszvilag.hu/rovatok/szakma/a-torrentezes-szabalyozasi-problemai>
(Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
13. Bolcsó Dániel (2017): A torrentezés nem is árt a bevételeknek
http://index.hu/tech/2017/09/25/a_torrentezes_nem_is_art_a_beveteleknek/#
(Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
14. Hvg (2017): Vége a torrentezés aranykorának? Tényleg nekimegy az Eu a torrentoldalaknak.
http://hvg.hu/tudomany/20170615_torrentoldalak_fajlcsereles_europai_unio_birosaga_netszolgaltato_letiltas (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
15. Wikipedia (2012): Torrentek mérgezése:
https://en.wikipedia.org/wiki/Torrent_poisoning (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
16. Curtis Silver (2017): Film stúdiók egyesülése a kalózkodás ellen
<https://www.forbes.com/sites/curtissilver/2017/06/14/netflix-disney-hbo-hulu-torrent-sites-online-piracy/#311f45397a63> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
17. Takács Gabriella (2012): X, Y, Z generáció- kikis ők valójában?
<https://www.monster.hu/karrier-tanacsok/cikk/xyz-gen> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
18. Origo cikk (2016): Elindult a magyar Netflix
<http://www.origo.hu/techbazis/20160106-iden-erkezik-a-magyar-a-netflix-bejelentenes-stream-terjeszkedes-magyarorszag-streaming.html> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
19. Wikipedia (2015): HBO alakulása: https://en.wikipedia.org/wiki/HBO_Go
(Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
20. HBO előfizetés (2017): <http://www.hbo.hu/> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
21. Zenehallgatás élményének adatai (2017): <https://www.spotify.com/hu/> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
22. Lehetőségek és opciók a zene letöltésre (2017): <https://www.deezer.com/hu/>
(Utolsó letöltés: 2017. december 13.)

23. Információk az Xbox díjairól (2017): <https://www.xbox.com/hu-HU/?xr=mebarnav> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
24. Információk a Play Station-ról (2017): <https://www.playstation.com/hu-hu/> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)
25. Smejkál Péter (2014): Az Eu kinyírja a F2P játékokat:
<https://www.pcguru.hu/profil/Chocho> (Utolsó letöltés: 2017. december 13.)

TARTALMI KIVONAT

Ez a dolgozat a torrentezésről készült. A szakdolgozat bemutatja a torrentezés létrejöttét és technológiáját. Sorjában bemutatásra került a kialakulásának története, prezentálva ezzel elődei technikáit. Ezt a részt követi a jogi oldal bemutatása. Mennyire szabályos a torrentezés, mi az a pont, ahol már bűncselekménynek számít a fájlok letöltése. Szóba kerül még, hogy a kiadók részéről milyen szabályozások érintik a torrentezést. Egy kérdőíves kutatás készült az emberek torrentezési szokásairól. Itt meg lett vizsgálva, hogy kik, és milyen mértékben töltöttek fel és le, illetve, hogy nyitottak lennének-e olyan opciókra melyekkel kisebb összegek befizetése után, legálisan juthatnának hozzá a keresett tartalmakhoz. Érdekességképp kérdés volt, hogy a kitöltő mennyire tudja a torrentezésről, hogy illegális vagy pedig legális. Majd az azonosításhoz a generációk lettek alapul véve. Az utolsó fejezetben a legális tartalom szolgáltatók kerültek bemutatásra, alakulásuktól kezdve, majd ahol lehetett az árak is fel lettek tüntetve.

SUMMARY

This dissertation is about torrenting. The thesis presents the creation and technology of the torrent, the story of its development in time, presenting its antecedent techniques. This section is followed by the introduction of the legal site. How regular the torrent is, what is the limit where from it is a crime to download the files. There is also a topic, which describes the rules of the publishers that affects the torrenting. A questionnaire survey was made on people's torrent habits. Here, I asked the respondents whether they would be open to options that would allow them to get the content they wanted legally after paying smaller amounts. Interestingly, there was a question about how the filler think about the torrent, whether it was illegal or legal. Then the identification was based on the generations. In the last chapter, legal content providers have been introduced as an alternative, with their evolution, and prices.